YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(toinen jaosto)

12 päivänä syyskuuta 2007 *

AsiassaT-60/05,

Union française de l'express (UFEX), kotipaikka Roissy-en-France (Ranska),

DHL Express (Ranska) SAS, aiemmin DHL International SA, kotipaikka Roissy-en-France,

Federal express international (Ranska) SNC, kotipaikka Gennevilliers (Ranska), ja

CRIE SA, kotipaikka Asnières (Ranska),

edustajinaan asianajajat É. Morgan de Rivery ja J. Derenne,

kantajina,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi A. Bouquet ja O. Beynet, sittemmin Bouquet ja V. Di Bucci,

vastaajana,

jota tukevat

Chronopost SA, kotipaikka Issy-les-Moulineaux (Ranska), edustajanaan asianajaja D. Berlin,

ja

La Poste, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajanaan asianajaja H. Lehman,

väliintulijoina,

jossa vaaditaan kumoamaan 19.11.2004 tehty komission päätös SG-Greffe (2004) D/205294, jolla hylättiin kantelu, jonka kantajat olivat tehneet Ranskan postilaitosta ja Ranskan hallitusta vastaan Ranskan kansainvälisistä pikakuriirimarkkinoista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Pirrung sekä tuomarit N. J. Forwood ja I. Pelikánová,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Pocheć,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.4.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1. *Oikeusriidan asianosaiset*

1 Kantajat ovat vastaanottaneet 19.11.2004 tehdyn komission päätöksen, jolla hylättiin niiden tekemä kantelu Ranskan kansainvälisistä pikakuriirimarkkinoista.

2 Union française de l'express (jäljempänä UFEX), vuoteen 1997 asti nimeltään Syndicat français de l'express international (jäljempänä SFEI), on Ranskan oikeuden mukaan perustettu ammatillinen etujärjestö, johon ovat ryhmittyneet lähes kaikki pikakuriiripalveluja tarjoavat yhtiöt ja johon kolme muuta kantajaa kuuluvat.

3 La Poste (jäljempänä Ranskan postilaitos) luovutti vuoden 1985 lopusta ja vuoden 1986 alusta lähtien siihen asti Postadexin nimellä tarjottujen pikakuriiripalvelujensa hallinnoinnin "Société française de messagerie internationale" -yhtiölle (jäljempänä SFMI). Tämän yhtiön osakepääoma jakaantui Ranskan postilaitoksen kokonaan omistaman holdingyhtiön Sofipostin (66 prosenttia) ja TAT Expressin (34 prosenttia) kesken. TAT Express on Transport aérien transrégional -lentoyhtiön tytäryhtiö.

4 SFMI:n harjoittaman pikakuriiritoiminnan rakennetta muutettiin vuonna 1992. Sofipost ja Transport aérien transrégional perustivat uuden yhtiön, Chronopost SA:n, jonka osakkeista Sofipost omisti edelleen 66 prosenttia ja Transport aérien transrégional 34 prosenttia. Chronopost otti hoitaakseen SFMI:n kotimaan toiminnan, ja SFMI jatkoi kansainvälistä pikakuriiritoimintaa. Chronopost hoiti saamallaan valtuutuksella toimeksiantajansa puolesta kansainvälistä pikakuriiritoimintaa. Chronopost on ollut vuodesta 1997 alkaen kokonaan Sofipostin (josta tuli vuonna 2001 Geopost) määräysvallassa.

5 SFMI siirsi kansainvälisen pikakuriiritoimintansa Global Delivery Express Worldwide -nimisen toimijan (jäljempänä GDEW) ranskalaiselle tytäryhtiölle Global Delivery Express Worldwide Francelle. GDEW on yhteisyritys, johon ovat ryhmittyneet australialainen TNT-yhtiö, Ranskan postilaitos sekä Saksan, Kanadan, Alankomaiden ja Ruotsin postilaitokset. Komissio hyväksyi tämän keskittymän 2.12.1991 tehdyllä keskittymän julistamista yhteismarkkinoille soveltuvaksi koskevalla päätöksellä (IV/M.102 – TNT/Canada Post/DBP Postdienst/La Poste/PTT Poste & Sweden Post) (EYVL C 322, s. 19; jäljempänä GD NET -päätös) yrityskeskittymien valvonnasta 21.12.1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 nojalla (EYVL L 257, s. 13). SFMI sulautui GDEW:hen 28.7.1994, joten sitä ei tämän jälkeen ollut enää oikeudellisesti olemassa. Ranskan postilaitos erosi GDEW:stä vuonna 1996.

6 Tässä tuomiossa kansainvälisen pikakuriiritoiminnan alalla toimivasta Ranskan postilaitoksen tytäryhtiöstä käytetään jäljempänä nimeä SFMI-Chronopost.

2. *21.12.1990 tehty kantelu*

7 SFEI väitti 21.12.1990 tekemässään kantelussa, että Ranskan valtio tuki lainvastaisesti SFMI-Chronopostia kansainvälisen pikakuriiritoiminnan alalla. SFEI:n ja komission edustajien välillä 18.3.1991 pidetyssä epävirallisessa kokouksessa heräsi kysymys siitä, onko mahdollista, että Ranskan postilaitos on rikkonut yrityksenä EY 82 artiklaa ja Ranskan valtio EY 86 artiklaa ja samalla EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohtaa sekä EY 10 artiklaa ja EY 82 artiklaa.

8 EY 82 artiklan osalta SFEI kanteli tavoista, joilla Ranskan postilaitos oli sen mukaan antanut tytäryhtiölleen logistista ja kaupallista apua. Se piti Ranskan postilaitoksen taholta virheellisenä menettelynä sitä, että se antoi tytäryhtiönsä käyttää infrastruktuuriaan poikkeuksellisen edullisin ehdoin, jotta Ranskan postilaitoksen määräävä markkina-asema postin peruspalveluissa laajenisi niitä lähellä oleviin kansainvälisiin pikakuriiripalveluihin. SFEI:n mukaan tämä virheellinen menettely ilmeni SFMI-Chronopostin eduksi harjoitettuna ristiinsubventointina.

9 SFEI väitti yhtäältä EY 86 artiklan ja toisaalta EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohdan sekä EY 10 artiklan ja EY 82 artiklan osalta, että Ranskan postilaitoksen harjoittama tytäryhtiönsä lainvastainen avustaminen oli perustunut useisiin Ranskan valtion antamiin määräyksiin ja toimintaohjeisiin.

3. *10.3.1992 päivätty komission kirje*

10 Komissio ilmoitti 10.3.1992 päivätyllä kirjeellään SFEI:lle, ettei se aikonut jatkaa tutkimuksiaan EY 82 artiklan perusteella. SFEI ja sen kolme jäsentä eli DHL International (josta on tullut DHL Express (Ranska) SAS, jäljempänä DHL), Service Crie (jäljempänä CRIE) ja May Courier nostivat kumoamiskanteen komission kirjeessään tekemästä päätöksestä. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti kanteen tutkimatta asiassa SFEI ym. vastaan komissio (T-36/92, Kok. 1992, s. II-2479) 30.11.1992 antamallaan määräyksellä.

11 Yhteisöjen tuomioistuin kumosi tämän määräyksen asiassa SFEI ym. vastaan komissio 16.6.1994 antamallaan tuomiolla (C-39/93 P, Kok. 1994, s. I-2681) ja palautti asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Komissio peruutti 4.8.1994 päivätyllä kirjeellään riidanalaisen päätöksen ja ilmoitti kantelijoille, että niiden kantelun tutkimista jatketaan.

4. *Päätös 30.12.1994 tehdyn kantelun hylkäämisestä*

12 Komissio hylkäsi 30.12.1994 tekemällään päätöksellä yhteisön edun puuttumisen vuoksi kantelun, joka koski EY 82 artiklaan liittyviä näkökohtia, perustellen päätöstään sillä, ettei asiassa ollut riittävästi seikkoja, jotka olisivat osoittaneet kilpailusääntöjen rikkomisten jatkuneen. SFEI, DHL, CRIE ja May Courier nostivat kumoamiskanteen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi asiassa SFEI ym. vastaan komissio 15.1.1997 antamallaan tuomiolla (T-77/95, Kok. 1997, s. II-1).

13 Valitukseen antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin kumosi tämän tuomion ja palautti asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen (asia C-119/97 P, UFEX ym. v. komissio, tuomio 4.3.1999, Kok. 1999, s. I-1341).

14 Yhteisöjen tuomioistuimen palautettua asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen viimeksi mainittu tuomioistuin kumosi kantelun hylkäämisestä tehdyn päätöksen (asia T-77/95, UFEX ym komissio, tuomio 25.5.2000, Kok. 2000, s. II-2167). Tämän tuomion johdosta komissio otti kantelun uudelleen käsiteltäväksi.

5. *Kansalliset oikeudenkäynnit*

15 Samalla, kun kantajat saattoivat asian komission käsiteltäväksi, ne jättivät vuonna 1990 ja vuonna 1996 Ranskan Conseil de la concurrenceen (jäljempänä kilpailuneuvosto) valitukset Ranskan postilaitosta, Sofipostia, SFMI-Chronopostia ja Transport aérien transrégionalia vastaan syyttäen niitä Ranskan kilpailuoikeudellisten sääntöjen vastaisesta määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä vuosina 1986–1996. Ranskan kilpailuneuvosto lykkäsi asioiden käsittelyä siksi ajaksi, kun kantelun käsittely oli komissiossa kesken. Vuonna 2005 kantajat peruuttivat valituksensa.

16 Vuonna 1993 SFEI ja eräät sen jäsenet nostivat vahingonkorvauskanteen tribunal de commerce de Paris'ssa Ranskan postilaitosta, Sofipostia, SFMI-Chronopostia ja GDEW Francea vastaan sopimukseen perustumattoman vahingonkorvausvastuun (vilpillinen kilpailu) perusteella EY 82 artiklan rikkomisen ja EY 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti myönnettyjen tukien vastaanottamisen takia. Vuonna 1999 tribunal de commerce hylkäsi kanteen asiaan liittyvien valtiontukinäkökohtien osalta. Määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvien seikkojen osalta mainittu tuomioistuin lykkäsi asian ratkaisua vuonna 2000 siihen asti, kunnes komissio on tehnyt päätöksensä.

6. *Riidanalainen päätös*

17 Komissio hylkäsi 19.11.2004 tekemällään päätöksellä SG-Greffe (2004) D/205294 (jäljempänä riidanalainen päätös), uudelleen yhteisön edun puuttumisen vuoksi kantajien Ranskan postilaitosta ja Ranskan hallitusta vastaan tekemän kantelun, joka koski Ranskan kansainvälisiä pikakuriirimarkkinoita. Tämä päätös tehtiin ainoastaan niiden asiaan liittyvien seikkojen osalta, jotka koskivat EY 82 artiklaa, EY 86 artiklaa ja EY 3 artiklaa ja EY 10 artiklaa.

18 Ensinnäkin komissio totesi päätöksessään, että riidanalainen toiminta oli lakannut (riidanalaisen päätöksen 48–63 perustelukappale) ja toiseksi että Ranskan postilaitoksen aiemmalla kilpailua vääristäneellä toiminnalla ei ollut ollut jatkuvia vaikutuksia (riidanalaisen päätöksen 64–121 perustelukappale). Kolmanneksi komissio selvitti, oliko asiassa riittävää yhteisön etua kantelun tutkimisen jatkamiseksi. Komissio katsoi, että tilanteessa, jossa riidanalainen toiminta oli lakannut vuonna 1991, eikä sillä ollut ollut jatkuvia vaikutuksia markkinoihin, komission ei ollut yhteisön etua koskevan tarkastelunsa yhteydessä tarpeen arvioida väitetyn rikkomisen vakavuutta tai sen kestoa. Komissio selvensi kuitenkin, että hyvän hallinnon takaamiseksi se tutkii kantelijoiden tältä osin esittämät väitteet.

19 Komissio totesi lopuksi, että yhteisön etu puuttuu, ja hylkäsi tällä perusteella kantelun.

7. *Kantelun valtiontukiosaa koskeva päätös*

20 Valtiontukinäkökohtien osalta komissio totesi 1.10.1997 tekemässään päätöksessä, joka koski tukia, joita Ranskan väitettiin myöntäneen SFMI-Chronopostille (EYVL

1998, L 164, s. 37; jäljempänä vuonna 1997 tehty päätös), että kantelussa tarkoitettuja toimia ei voida pitää SFMI-Chronopostille annettuna valtiontukena.

21 Kantelijoiden nostettua kumoamiskanteen päätös kumottiin osittain ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 14.12.2000 annetulla tuomiolla (T-613/97, Kok. 2000, s. II-4055).

22 Chronopost, Ranskan postilaitos ja Ranskan tasavalta ovat hakeneet muutosta tähän tuomioon. Yhteisöjen tuomioistuin on yhdistetyissä asioissa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. 3.7.2003 antamallaan tuomiolla (C-83/01 P, C-93/01 P ja C-94/01 P, Kok. 2003, s. I-6993) kumonnut tuomion ja palauttanut asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

23 Asiassa UFEX ym. vastaan komissio 7.6.2006 antamallaan tuomiolla (T-613/97, Kok. 2006, s. II-1531), joka annettiin, kun asia oli palautettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi vuonna 1997 tehdyn päätöksen siltä osin kuin komissio oli todennut, että Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antamaa logistista ja kaupallista apua tai Postadexin siirtoa ei voida pitää SFMI-Chronopostille annettuna valtiontukena. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että Postadex-palvelun siirto SFMI-Chronopostille oli valtiontukea, kun otetaan huomioon, ettei SFMI-Chronopost suorittanut Ranskan postilaitokselle mitään vastiketta (tuomion 167 kohta). Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että vuonna 1997 tehdyn päätöksen perustelut, joissa selvennettiin vain hyvin yleisesti menetelmää, jolla komissio oli arvioinut kustannuksia, ja lopullista tulosta, johon asiassa päästiin, eivät olleet logistisen ja kaupallisen avun toimittamisen osalta EY 253 artiklan vaatimusten mukaisia (tuomion 98 ja 101 kohta).

24 Chronopost ja Ranskan postilaitos ovat hakeneet muutosta tähän tuomioon (vireillä olevat yhdistetyt asiat C-341/06 P ja C-342/06 P).

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

25 Kantajat ovat nostaneet nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 2.2.2005 toimittamallaan kannekirjelmällä.

26 Chronopost ja Ranskan postilaitos ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 3.6.2005 toimittamillaan kirjelmillä pyytäneet saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia. Nämä pyynnöt hyväksyttiin toisen jaoston puheenjohtajan 21.7.2005 antamalla määräyksellä.

27 Toisen jaoston puheenjohtaja ratkaisi 21.3.2006 antamallaan määräyksellä pyynnöt luottamuksellisesta käsittelystä väliintulijoihin nähden asianosaisten kirjelmiin ja liitteisiin sisältyvien tiettyjen tietojen osalta.

28 Chronopost ja Ranskan postilaitos toimittivat väliintulokirjelmänsä. Kantajat esittivät huomautuksensa näistä väliintulokirjelmistä annetussa määräajassa.

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (toinen jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja kehotti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena asianosaisia vastaamaan kirjallisesti kysymyksiin. Nämä noudattivat Ranskan postilaitosta lukuun ottamatta tätä kehotusta annetussa määräajassa.

30 Asianosaiset esittivät suulliset lausumansa ja vastauksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymyksiin 26.4.2007 pidetyssä istunnossa. Selvitystilaan

joutunut CRIE luopui istunnon jälkeen kanteestaan 19.7.2007 päivätyllä kirjelmällä. CRIE on tämän vuoksi poistettava kantajien luettelosta, joten jäljempänä tuomiossa ilmauksella ”kantajat” tarkoitetaan ainoastaan UFEXää, DHL:ää ja Federal express international (Ranska) SNC:tä (jäljempänä FedEx). Sitä vastoin ilmauksella ”kantelijat” tarkoitetaan UFEXää, DHL:ää, FedExiä ja CRIE:tä.

31 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

32 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Chronopost vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– hyväksyy komission esitykset eli erityisesti

  – jättää kanteen tutkimatta EY 3 g artiklaa sekä EY 10 artiklaa, EY 82 artiklaa ja EY 86 artiklaa koskevilta osin kokonaisuutena ja/tai

– hylkää kantajien kanteen kokonaisuudessaan perusteettomana

– velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

34 Ranskan postilaitos vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta yhtäältä sillä perusteella, ettei komissiolle ole tehty muodollista kantelua ja toisaalta sillä perusteella, että Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä ihmisoikeusyleissopimus) 6 artiklan nojalla Ranskan postilaitokselle taattuja oikeuksia on loukattu

– toissijaisesti hylkää kanteen

– joka tapauksessa velvoittaa kantajat korvaamaan sille aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

1. *Asianosaisten lausumat*

35 Ranskan postilaitos on vedonnut kahteen tutkimattajättämisperusteeseen, joista ensimmäinen koskee sitä, ettei UFEX ollut toimittanut kantelua, ja toinen Ranskan postilaitoksen perusoikeuksien loukkaamista.

36 Ensimmäisessä tutkimattajättämisperusteessaan Ranskan postilaitos väittää, että 21.12.1990 tehdyn kantelun sanamuodosta käy selvästi ilmi, että kyse on valtiontukea eikä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevasta kantelusta. Kantajilla ei näin ollen ole oikeutta riitauttaa sellaisen kantelun hylkäämistä, jota ei ole olemassa. Ranskan postilaitoksen mukaan ei voida hyväksyä sitä, että epävirallista kokousta, jossa on vaihdettu näkemyksiä, voidaan pitää 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17, perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäisen täytäntöönpanoasetuksen (EYVL 1962, 13, s. 204) 3 artiklassa tarkoitettuna kanteluna.

37 Toisessa tutkimattajättämisperusteessaan Ranskan postilaitos muistuttaa siitä, että ihmisoikeusyleissopimuksen 6 artiklan mukaan jokaisella on oikeus oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa ja oikeus saada viipymättä yksityiskohtainen tieto häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista.

38 Ranskan postilaitos katsoo, että sen toimintaan kohdistetut syytökset olisivat olleet ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan mukaisia, jos komissio olisi tutkinut määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä, josta Ranskan postilaitosta on syytetty. Ranskan postilaitoksen mielestä menettelyn uudelleen aloittamiseen johtavaa komission päätöksen kumoamistuomiota on pidettävä sen perusoikeuksien loukkaamisena. Ranskan postilaitos ei katso kykenevänsä löytämään puolustautumiselleen välttämätöntä aineistoa 1980- ja 1990-luvuilta.

39 Komissio kiistää kanteen tutkittavaksi ottamisen perusteet vain kolmannen kanneperusteen osalta (ks. jäljempänä 188 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

40 Kantajat katsovat yleisesti ottaen, että Ranskan postilaitoksen esittämiä tutkimattajättämisperusteita ei voida ottaa tutkittavaksi, koska väliintulijalla ei ole oikeutta esittää sellaisia kanneperusteita tai oikeudenkäyntiväitteitä, joita pääasianosainen ei ole esittänyt.

41 Ensimmäisen tutkimattajättämisperusteen osalta kantajat katsovat, ettei määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevan kantelun olemassaoloa voida vakavasti kiistää.

42 Toisen tutkimattajättämisperusteen osalta kantajat väittävät, että tosiasiassa Ranskan postilaitos ei vetoa tutkimattajättämisperusteeseen vaan aineellisoikeudelliseen kanneperusteeseen, johon sillä ei ole oikeutta vedota.

2. *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

Alustavat huomautukset

43 Aluksi on tarkasteltava, onko Ranskan postilaitoksen esittämät tutkimattajättämisperusteet mahdollista käsitellä.

44 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan viimeisessä kohdassa, jota kyseisen perussäännön 53 artiklan nojalla sovelletaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävään menettelyyn, määrätään, että väliintulokirjelmässä saadaan esittää vain jonkun asianosaisen vaatimuksia tukevia vaatimuksia. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 3 kohdan mukaan väliintulijan on hyväksyttävä asia sellaisena kuin se on väliintulohetkellä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan väliintulijalla ei näin ollen ole oikeutta esittää oikeudenkäyntiväitettä, jota ei ole esittänyt se asianosainen, jonka vaatimuksia se on hyväksytty väliintulijana tukemaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei ole tarpeen tarkastella perusteita, joihin on tältä osin vedottu (ks. vastaavasti asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok. 1993, s. I-1125, Kok. Ep. XIV, s. I-95, 22 kohta ja asia T-193/02, Piau v. komissio, tuomio 26.1.2005, Kok. 2005, s. II-209, 36 kohta).

45 Komissio ei ole vaatinut kanteen jättämistä tutkimatta. Näin ollen Ranskan postilaitoksella ei ole kelpoisuutta esittää tällaisia tutkimattajättämisperusteita.

46 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuitenkin työjärjestyksensä 113 artiklan nojalla milloin tahansa omasta aloitteestaan tutkia, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, myös silloin, kun väliintulija on esittänyt tätä koskevan väitteen (asia T-239/94, EISA v. komissio, tuomio 24.10.1997, Kok. 1997, s. II-1839, 26 kohta ja edellä 44 kohdassa mainittu asia Piau v. komissio, tuomion 37 kohta).

47 Tässä tapauksessa ne tutkimattajättämisperusteet, joihin Ranskan postilaitos on vedonnut, koskevat ehdottomia prosessinedellytyksiä, koska niissä on kyse tutkittavaksi ottamisen eedellytyksistä (ks. vastaavasti asia C-298/00 P, Italia v. komissio, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-4087, 35 kohta). Esillä olevassa asiassa ne on tutkittava viran puolesta.

Ensimmäinen tutkimattajättämisperuste, jonka mukaan UFEX ei ole tehnyt kantelua

48 Ensimmäisen tutkimattajättämisperusteen osalta on todettava, että riidanalaisen päätöksen ensimmäisestä perustelukappaleesta ilmenee, että komissio katsoo, että sen käsiteltäväksi on saatettu muun muassa EY 82 artiklan rikkomiseen kohdistuvia epäilyjä koskeva kantelu. Näissä olosuhteissa kysymys siitä, koskiko 21.12.1990 jätetty kantelu alun perin väitettyä EY 82 artiklan rikkomista, on merkityksetön (ks. vastaavasti edellä 11 kohdassa mainittu asia SFEI v. komissio, tuomio 16.6.1994, 23 kohta).

49 Ranskan postilaitoksen väitettä siitä, että SFEI:n ja UFEX:n olisi pitänyt esittää virallinen kantelu komissiolle, ei voida hyväksyä. Kantelijat ilmaisivat selkeästi toiveensa siitä, että kantelu tutkitaan EY 82 artiklan osalta. Kun komissio oli esimerkiksi

lähettänyt SFEI:lle 28.10.1994 kirjeen, jossa se ilmoitti tälle aikomuksestaan olla hyväksymättä kantelua siltä osin kuin se koski EY 82 artiklaan liittyviä näkökohtia, SFEI toimitti komissiolle 28.11.1994 päivätyllä kirjeellään huomautuksensa, joissa se toisti kantansa määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä (30.12.1994 tehdyn hylkäämispäätöksen toinen ja kolmas perustelukappale, päätös toistetaan edellä 14 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. v. komissio 25.5.2000 annetun tuomion 8 kohdassa). Tästä seuraa, että EY 82 artiklaan perustuva kantelu on saatettu pätevästi komission käsiteltäväksi.

Toinen tutkimattajättämisperuste, jonka mukaan Ranskan postilaitoksen perusoikeuksia on loukattu

50 Heti aluksi on todettava, ettei tämä peruste ole Ranskan postilaitoksen esittämässä muodossa tosiasiassa oikeudenkäyntiväite, kuten kantajat perustellusti toteavat. Kolmansien osapuolten tarve siihen, ettei toimenpidettä kumota sen vuoksi, että siitä voi seurata niille haittaa tai edun menettäminen tai niiden oikeuksien loukkaaminen, ei lukeudu niihin kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin, jotka luetellaan EY 230 artiklassa ja yhteisöjen tuomioistuimen perussäännössä ja joita tulkitaan oikeuskäytännössä. Vaikka tällainen tarve voidaan tarvittaessa ottaa pääasian tarkastelun yhteydessä huomioon esimerkiksi oikeusvarmuuden periaatteen nojalla, sitä ei voida sellaisenaan esittää tutkimattajättämisperusteen tueksi.

51 Näin ollen Ranskan postilaitoksen väitettä siitä, että riidanalaisen päätöksen kumoamistuomio olisi sinänsä Ranskan postilaitoksen perusoikeuksien loukkaus, ei voida hyväksyä. Kuten jäljempänä 57 kohdasta ilmenee, väitetty loukkaus ei ole itse tuomion kumoamisen seuraus vaan komission tulevan ja hypoteettisen käyttäytymisen seuraus, kun kantelun tutkintamenettely aloitetaan uudelleen. Tällainen näkökohta on pelkästään spekulatiivinen, eikä se saa estää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta suorittamasta sille EY 220 artiklan nojalla kuuluvaa laillisuusvalvontaa ja, erityisesti esillä olevassa asiassa, riidanalaisen päätöksen laillisuuden tutkimista EY 230 artiklassa määrätyin edellytyksin.

52 On kuitenkin huomattava, että Ranskan postilaitos on täsmentänyt suullisessa käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kysymykseen antamassaan vastauksessa, että tämä tutkimattajättämisperuste liittyy osittain siihen, ettei kantajilla ole oikeussuojan tarvetta. Tästä näkökulmasta katsottuna kysymys menettelyn kestosta on tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin tosiasiallisesti liittyvä kysymys. Jos tämän menettelyn keston vuoksi komissio on tulevaisuudessa estynyt tekemästä päätöstä, jossa kilpailusääntöjä todetaan rikotun, on tarpeen selventää kantajien tarve saada riidan kohteena oleva päätös kumotuksi.

53 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostama kumoamiskanne voidaan ottaa tutkittavaksi vain siltä osin kuin kantajalla on oikeudellinen intressi saada riidanalainen toimi kumotuksi. Tällainen intressi edellyttää, että toimen kumoamisella on itsessään oikeusvaikutuksia (ks. asia 53/85, AKZO Chemie v. komissio, tuomio 24.6.1986, Kok. 1986, s. 1965, Kok. Ep. VIII, s. 675, 21 kohta; yhdistetyt asiat T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 14.9.1995, Kok. 1995, s. II-2305, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia T-188/99, Euroalliages v. komissio, tuomio 20.6.2001, Kok. 2001, s. II-1757, 26 kohta) tai toisen muotoilun mukaan, että kanne on omiaan mahdollisesti tuottamaan sen nostajalle jotakin hyötyä (asia C-174/99 P, parlamentti v. Richard, tuomio 13.7.2000, Kok. 2000, s. I-6189, 33 kohta ja asia C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomio 25.7.2002, Kok. 2002, s. I-6677, 21 kohta; asia T-310/00, MCI v. komissio, tuomio 28.9.2004, Kok. 2004, s. II-3253, 44 kohta).

54 Koska kantajat ovat sellaisen päätöksen adressaatteja, jossa niiden kantelu hylätään, niiden oikeussuojan tarve voidaan evätä ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa. Kantajien oikeussuojan tarpeen epääminen on mahdollista vain siinä tapauksessa, että voidaan varmasti sulkea pois se, että komissio voi tehdä päätöksen, jossa todetaan rikkominen, josta väliintulijoiden katsotaan olevan vastuussa.

55 Näin ollen on tutkittava, onko tässä vaiheessa mahdollista sulkea pois se, että komissio voisi tehdä tällaisen päätöksen. Aivan ensimmäiseksi on syytä korostaa, että kohtuullisen käsittelyajan noudattaminen kilpailupolitiikan alaan liittyvien

hallinnollisten menettelyjen toimittamisessa on yhteisön oikeuden yleinen oikeusperiaate, jonka noudattamista yhteisöjen tuomioistuimet valvovat (asia C-105/04 P, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio, tuomio 21.9.2006, Kok. 2006, s. I-8725, 35 kohta). Tässä yhteydessä on tarpeen tutkia, voiko koko hallinnollisen menettelyn – väitetiedoksiantoa edeltänyt vaihe mukaan lukien – liian pitkä kesto vaikuttaa tutkinnan kohteena olevien yritysten tuleviin puolustautumismahdollisuuksiin (ks. vastaavasti em. asia Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio, tuomion 51 kohta).

56 Puolustautumisoikeuksien loukkaamisen – myös tutkimusvaiheen kohtuuttoman pitkästä kestosta johtuvan – osoittamiseksi asianosaisen on näytettävä toteen, että sen mahdollisuudet osoittaa komission moitteet vääriksi olivat rajoitetut, mikä johtui syistä, jotka olivat seurausta siitä, että hallinnollisen menettelyn ensimmäinen vaihe oli kestänyt kohtuuttoman kauan (ks. vastaavasti edellä 55 kohdassa mainittu asia Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio, tuomion 56 kohta).

57 Esillä olevassa asiassa Ranskan postilaitos ei ole näyttänyt toteen, että päätöksen, jossa kilpailusääntöjä todetaan rikotun, mahdollinen tekeminen loukkaisi välttämättä sen puolustautumisoikeuksia. Tältä osin on syytä korostaa, että jos komissio haluaa tehdä päätöksen, jossa rikkominen todetaan, sen tehtävänä on näyttää toteen tälle rikkomiselle ominaiset tosiseikat. Tällä hetkellä ei ole mahdollista tietää tarkasti, mitkä ovat ne väitteet, jotka komissio voi hyväksyä mahdollisessa väitetiedoksiannossa, ja mikä on se todistusaineisto, johon komissio voi tukeutua. Vielä ei ole mahdollista näyttää toteen hypoteettisesti sitä, ettei Ranskan postilaitos voi puolustautua mahdollisia syytteitä vastaan. Jos menettelyä jatketaan, ei voida sulkea pos sitä, että Ranskan postilaitos pystyy myöhemmässä vaiheessa vetoamaan kyvyttömyyteensä puolustautua tehokkaasti menettelyn kohtuuttoman pitkän keston vuoksi sellaista täsmällistä väitettä vastaan, jonka komissio sitä vastaan esittää, tai jotakin tiettyä todistetta vastaan. Tältä osin on korostettava, että abstraktit ja epätarkat väitteet, kuten Ranskan postilaitoksen väite siitä, ettei se voi ”selvästikään löytää puolustautumiselleen välttämätöntä aineistoa 1980- ja 1990-luvuilta”, eivät ole omiaan

osoittamaan, että puolustautumisoikeuksia on todella loukattu, mitä on tarkasteltava kunkin yksittäistapauksen erityisten olosuhteiden perusteella (ks. vastaavasti edellä 55 kohdassa mainittu asia Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio, tuomion 56–59 kohta).

58 Vaikka Ranskan postilaitos on väittänyt, että sille aiheutuu merkittävää vahinkoa jatkuvan tutkinnan kohteena olemisesta eli sen on kiinnitettävä yksikkönsä tuottamattomaan tehtävään, sille aiheutuu turhia kustannuksia ja sen kilpailijat saavat käsiinsä paljon kaupallista tietoa, on riittävää todeta, että nämä väitteet eivät ole omiaan näyttämään toteen Ranskan postilaitoksen puolustautumisoikeuksien loukkaamista. Nämä seikat eivät siis voi olla esteenä sille, että komissio tekee tulevaisuudessa päätöksen, jossa se toteaa, että kilpailusääntöjä on rikottu.

59 Edellä esitetystä seuraa, että kanne voidaan ottaa tutkittavaksi.

Pääasia

1. *Ensimmäinen kanneperuste, joka liittyy niiden oikeussääntöjen rikkomiseen, jotka koskevat sen arviointia, onko yhteisön edun mukaista jatkaa kantelun tutkimista*

60 Tällä kanneperusteella on neljä osaa, joista ensimmäinen koskee edellä 14 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 25.5.2000 annetun tuomion virheellistä tulkintaa, toinen eräiden yhteisön edun määrittelemisessä tarpeellisten seikkojen virheellistä arviointia, kolmas sen arvioimista virheellisesti, mikä on komission tehtävä kansallisten tuomioistuinten tehtävään nähden, kun tutkitaan, liittyykö asiaan yhteisön etua, ja neljäs niiden periaatteiden rikkomista, jotka koskevat vilpitöntä mieltä ja yhteisön toimielinten välistä lojaalia yhteistyötä.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee 25.5.2000 annetun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion, jossa tehtiin johtopäätökset valitukseen 4.3.1999 annetusta yhteisöjen tuomioistuimen tuomiosta, ilmeisen virheellistä tulkintaa

Asianosaisten lausumat

61 Kantajat katsovat, että edellä 14 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 25.5.2000 annettu tuomio velvoittaa komission tarkastelemaan annetussa järjestyksessä kolmea kumulatiivista edellytystä – väitettyjen rikkomisten vakavuutta, niiden kestoa ja niiden vaikutusten mahdollista jatkumista –, jotta se voi arvioida, onko yhteisön edun mukaista jatkaa tietyn asian käsittelyä.

62 Kantajien mukaan komission koko päättely ilmenee riidanalaisen päätöksen 22 peruskappaleesta, jossa komissio toteaa, että ”yhteisöjen tuomioistuimen tuomiosta käy selvästi ilmi, että jos kilpailua vääristävät vaikutukset jatkuvat – mutta vain jos näin tapahtuu (tästä johtuu ilmaus ’mahdollisesti’ – komission on arvioitava väitettyjen kilpailusääntöjen rikkomisten vakavuus”. Kantajien mukaan komissio on näin toimiessaan laiminlyönyt kantelun tutkimiseen liittyvät velvollisuutensa.

63 Komissio kiistää kantajien väitteet ja toteaa, ettei sen tarkoituksena ollut väittää riidanalaisessa päätöksessään, ettei se ollut velvollinen arvioimaan rikkomisten vakavuutta ja kestoa kantelijoiden esittämällä tavalla, vaan ettei se ei ollut velvollinen suorittamaan tutkintaa kokonaisuudessaan vakavuuden ja keston näyttämiseksi toteen ja niiden määrittämiseksi tarkasti. Esillä olevassa asiassa komissio on mielestään ottanut asianmukaisesti huomioon väitetyn rikkomisen keston ja vakavuuden.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

64 Ensinnäkin on palautettava mieliin yleisellä tasolla komission velvollisuudet, kun sille esitetään kantelu.

65 Tältä osin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä (ks. asia T-115/99, SEP v. komissio, tuomio 14.2.2001, Kok. 2001, s. II-691, 31–33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ilmenee, että kun komissio päättää asettaa käsittelemänsä kantelut tärkeysjärjestykseen, se voi paitsi vahvistaa järjestyksen, jonka mukaan kantelut käsitellään, myös hylätä kantelun sillä perusteella, että yhteisön etu ei vaadi asian käsittelyä. Komission tätä koskeva harkintavalta ei ole kuitenkaan rajaton. Komissiota sitoo täten yhtäältä perusteluvelvollisuus sen kieltäytyessä jatkamasta kantelun käsittelyä. Toisaalta komissio ei voi nojautua yksin siihen seikkaan, että väitetyistä perustamissopimuksen vastaisista menettelytavoista on luovuttu, kun se päättää lopettaa yhteisön edun puuttumisen vuoksi tällaisia menettelytapoja koskevan kantelun käsittelyn, vaan sen on ensin tarkistettava, että kilpailua rajoittavat vaikutukset eivät jatku ja että asiaan ei liity yhteisön etua kantelun tutkimisen jatkamiseksi kilpailunvastaisten menettelytapojen vakavuuden tai niiden vaikutusten jatkumisen vuoksi.

66 Riidanalaisessa päätöksessä komissio katsoo, että jos rikkominen on päättynyt kauan aikaa sitten ja jos jatkuvia vaikutuksia ei ole, se voi hylätä kantelun yhteisön edun puuttumisen vuoksi ottamatta huomioon rikkomisen kestoa ja vakavuutta. Tämä ilmenee riidanalaisen päätöksen 22 perustelukappaleesta (ks. edellä 62 kohta) ja edellä mainitun päätöksen 123 perustelukappaleesta, jossa komissio toteaa seuraavaa:

”Komissio katsoo, että riidanalaisista menettelyistä on luovuttu vuonna 1991 ja niillä ei ole ollut jatkuvia vaikutuksia markkinoihin. Tällaisessa tilanteessa komission ei

ollut – – yhteisön etua tarkastellessaan tarpeen arvioida väitetyn rikkomisen vakavuutta tai sen kestoa. Hyvän hallinnon takaamiseksi kantelijoiden tältä osin esittämät väitteet tutkitaan kuitenkin jäljempänä."

67 Näiden toteamusten nimenomaisen sanamuodon vuoksi on hylättävä komission väite, jonka mukaan sen aikomuksena ei ollut todeta, ettei se ollut velvollinen arvioimaan rikkomisen vakavuutta ja kestoa kantelijoiden esittämällä tavalla, vaan pelkästään, ettei se ollut velvollinen suorittamaan täydellistä tutkintaa vakavuuden ja keston toteamiseksi ja niiden määrittelemiseksi tarkasti. Riidanalaisessa päätöksessään komissio on ilmoittanut selkeästi, ettei se ole velvollinen ottamaan huomioon rikkomisen vakavuutta ja kestoa, kun se toteaa, että rikkominen on päättynyt ja että jatkuvia vaikutuksia ei ole. Komissio on tutkinut kantelijoiden esittämät rikkomisen vakavuutta ja kestoa koskevat väitteet ainoastaan "hyvän hallinnon takaamiseksi".

68 On siis tutkittava, vastaako tämä tulkinta komission velvollisuuksia, sellaisina kuin ne on määritelty edellä 13 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 4.3.1999 annetussa tuomiossa.

69 Tässä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin päätteli seuraavaa. Komission on arvioitava kussakin tapauksessa sitä, kuinka vakavia väitteet kilpailuolosuhteiden loukkaamisesta ovat ja kuinka pysyviä niiden vaikutukset ovat. Tästä velvollisuudesta seuraa erityisesti, että sen on otettava huomioon kantelussa esitettyjen rikkomisten kesto ja merkitys sekä niiden vaikutus yhteisössä vallitsevaan kilpailutilanteeseen (tuomion 93 kohta). Komissio ei voi nojautua yksin siihen seikkaan, että väitetysti perustamissopimuksen vastaisista menettelytavoista on luovuttu, kun se päättää lopettaa yhteisön edun puuttumisen vuoksi tällaisia menettelytapoja koskevan kantelun käsittelyn, vaan sen on ensin tarkistettava, että kilpailua vääristävät vaikutukset eivät jatku ja että väitettyjen loukkausten vakavuus kilpailuolosuhteille tai näiden loukkausten vaikutusten jatkuminen eivät olleet "mahdollisesti" seikkoja, joiden vuoksi kanteluun liittyisi yhteisön etu (saman tuomion 95 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsitys komission tehtävästä kilpailuoikeuden alalla oli virheellinen, kun se katsoi – varmistumatta siitä, että oli selvitetty,

etteivät kilpailua vääristävät vaikutukset jatkuneet ja että tämän vuoksi kanteluun ei liittynyt yhteisön etua –, että tapahtuneen kilpailusääntöjen rikkomisen toteamista koskevan kantelun tutkinta ei vastannut enää komissiolle perustamissopimuksessa osoitettua tehtävää, vaan että kantelun tarkoituksena oli lähinnä helpottaa valittajia osoittamaan kansallisissa tuomioistuimissa tuottamuksen olemassaolo vahingonkorvausten saamiseksi (tuomion 96 kohta).

70 Riidanalaisen päätöksen 22 perustelukappaleessa esitetyt komission perustelut pohjautuvat siihen, että yhteisöjen tuomioistuimen tuomion 95 kohdassa käytetty sanamuoto on ”mahdollisesti”. Tätä kohtaa luettaessa on kuitenkin otettava huomioon tuomion 93 kohta, jonka mukaan komission on otettava huomioon väitetyn rikkomisen kesto, vakavuus ja vaikutusten jatkuvuus. Tuomion 95 kohtaa on luettava seuraavasti: jos kilpailua vääristävät vaikutukset jatkuvat (”mahdollisesti”), komission on tarkistettava, ovatko väitettyjen rikkomisten vakavuus ja niiden vaikutusten jatkuminen sellaisia seikkoja, joiden vuoksi kanteluun liittyy yhteisön etu. Tuomion 96 kohdasta ilmenee, että pelkästään se, että kilpailua vääristävät vaikutukset jatkuvat, voi riittää siihen, että kanteluun liittyy yhteisön etu. Jos sitä vastoin kilpailua vääristävät vaikutukset eivät jatku, komission ei ole tietenkään tarpeen arvioida, liittyykö kanteluun yhteisön etua näiden vaikutusten jatkumisen takia. Tämän perusteella ei ole mahdollista tehdä vastakohtaispäätelmää, jonka mukaan komission ei tarvitse tarkistaa, onko väitettyjen rikkomisten vakavuus sellainen seikka, jonka vuoksi kanteluun liittyy yhteisön etu. Komissio on tässä tapauksessa edelleen velvollinen ottamaan huomioon väitettyjen rikkomisten keston ja vakavuuden (edellä 13 kohdassa mainittu asia UFEX ym. v. komissio, tuomio 4.3.1999, 93 kohta).

71 Edellä 14 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 25.5.2000 annetussa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa, että komissio ei voi tyytyä vain tarkistamaan, ovatko vaikutukset jatkuvia, vaan sen on myös otettava huomioon väitettyjen rikkomisten vakavuus ja kesto. Näin ollen tämän tuomion 44 kohdan mukaan komissio ”[on] velvollinen arvioimaan kaikkien tosiasiaperusteiden ja oikeusperusteiden nojalla väitettyjen rikkomisten vakavuutta ja kestoa sekä niiden vaikutusten mahdollista jatkumista”.

72 Ei ole mahdollista hyväksyä sitä riidanalaisen päätöksen 24 ja 25 perustelukappaleessa esitettyä komission perustelua, jonka mukaan siitä, että tehtäisiin jokin muu kuin riidanalaisessa päätöksessä esitetty tulkinta, seuraisi, että komissiota vaadittaisiin tarkastelemaan jokaisen kantelun asiasisältöä, koska virheellisen menettelyn keston ja vakavuuden arviointi edellyttää mitä suurimmassa määrin sen selvittämistä ja määrittelyä, onko rikkominen tapahtunut. Komission on nimittäin silloin, kun se arvioi asiaan liittyvää yhteisön etua jatkaa kantelun tutkimista, mahdollista ottaa huomioon väitetyn rikkomisen vakavuus ja kesto kantelussa esitetyssä muodossa, ilman että se on määriteltävä, onko rikkominen tapahtunut ja mitkä ovat (vakavuuden ja keston osalta) rikkomisen täsmälliset ominaispiirteet.

73 On kuitenkin syytä hylätä kantajien väite siitä, että komission olisi arvioitava väitetyn rikkomisen vakavuutta, kestoa ja vaikutusten jatkuvuutta tietyssä järjestyksessä.

74 Tältä osin on korostettava, että oikeuskäytännön mukaan yksittäiseen kanteluun liittyvän yhteisön edun arviointi perustuu kunkin yksittäisen asian olosuhteisiin, eikä ole syytä rajoittaa niiden arviointiperusteiden lukumäärää, joita komissio voi käyttää, eikä toisaalta ole myöskään syytä edellyttää komissiolta sitä, että se nimenomaisesti käyttäisi tiettyjä arviointiperusteita (edellä 13 kohdassa mainittu asia UFEX ym. v. komissio, 4.3.1999, 79 kohta). Tästä seuraa, ettei komissio ole velvollinen käyttämään tiettyjä arviointiperusteita tietyssä järjestyksessä. Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa UFEX ym. vastaan komissio esittämät perustelut liittyvät tilanteeseen, jossa komissio perusteli pelkästään sillä tosiseikalla, että väitetyistä menettelytavoista oli luovuttu, päätöstään siitä, että näitä menettelytapoja koskevan kantelun käsittely lopetetaan ilman jatkotoimia yhteisön edun puuttumisen vuoksi. Tämän oikeuskäytännön mukaan, jos komissio haluaa perustaa päättelynsä siihen seikkaan, että menettelyistä on luovuttu, sen on tarkistettava, jatkuvatko kilpailua vääristävät vaikutukset, ja otettava huomioon rikkomisen vakavuus ja kesto arvioidessaan asiaan liittyvää yhteisön etua jatkaa kantelun tutkintaa. Tämä ei kuitenkaan muuta sitä oikeuskäytäntöä, jonka mukaan komissio voi tehdä päätöksen kantelun käsittelyn lopettamisesta ilman jatkotoimia yhteisön edun puuttumisen vuoksi muullakin perusteella kuin tuottamuksellisista menettelyistä luopumiseen liittyvän perusteen nojalla. Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa SGA vastaan komissio 13.12.2000 antamasta määräyksestä (C-39/00 P, Kok. 2000,

s. I-11201, 64 kohta) ilmenee, että edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 4.3.1999 annetussa tuomiossa määriteltyä oikeuskäytäntöä sovelletaan ainoastaan niissä tapauksissa, joissa komissio tukeutuu siihen, että perustamissopimuksen vastaisiksi väitetyistä menettelyistä on luovuttu.

75 Komissio voi ensinnäkin tutkia, jatkuuko kyseessä oleva menettely edelleen, toiseksi se voi tutkia, jatkuvatko kilpailua vääristävät vaikutukset, ja kolmanneksi se voi tutkia, onko yhteisön edun mukaista jatkaa kantelun käsittelyä. Yhteisön etua tarkastellessaan komission on kuitenkin otettava huomioon väitetyn rikkomisen vakavuus ja kesto. Toisin kuin kantajat väittävät, tätä lähestymistapaa ei voida pitää epäloogisena. Mikään ei estä komissiota noudattamasta päätöksessä esitettyjä päättelyn vaiheita, jos se ottaa viimeisessä vaiheessa huomioon väitettyjen rikkomisten vakavuuden ja keston.

76 Edellä esitetystä seuraa, että riidanalaisessa päätöksessä komissio on tulkinnut velvollisuuksiaan virheellisesti väittäessään, ettei sen tarvitse ottaa huomioon väitettyjen rikkomisten vakavuutta ja kestoa.

77 Tämä ei tarkoita välttämättä sitä, että riidanalainen päätös on kumottava. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan virheellä, joka rasittaa komission päätöstä, ei voida riittävästi perustella päätöksen kumoamista, jos sillä ei käsiteltävänä olevan asian erityisissä olosuhteissa ole voinut olla lopputuloksen kannalta ratkaisevaa vaikutusta (ks. asia T-126/99, Graphischer Maschinenbau v. komissio, tuomio 14.5.2002, Kok. 2002, s. II-2427, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

78 Tästä seuraa, että kantajien väite, joka perustuu siihen, että komissio on tehnyt virheen katsoessaan, ettei se ollut velvollinen ottamaan huomioon väitettyjen rikkomisten

vakavuutta ja kestoa, on tehoton, jos tällä virheellä ei ole voinut olla lopputuloksen kannalta ratkaisevaa vaikutusta. Käsiteltävänä olevassa asiassa komissio on tutkinut kantelijoiden esittämät rikkomisten vakavuuteen ja kestoon liittyvät väitteet ”hyvän hallinnon takaamiseksi”. Jos komissio tämän päätteeksi katsoo, ettei asiaan liity riittävää yhteisön etua kantelun tutkimisen jatkamiseksi siinäkään tapauksessa, että otetaan huomioon rikkomisten ominaispiirteet, ja jos komissio ei ole tehnyt virhettä näissä perusteluissaan, komission virheellä ei ole voinut olla vaikutusta päätöksen päätösosan kannalta.

79 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen toisen osan tutkimisen yhteydessä on tutkittava sen arvioinnin, jonka komissio on tehnyt väitettyjen rikkomisten vakavuudesta ja kestosta, virheellisyys.

Toinen kanneperuste, joka koskee eräiden yhteisön edun määrittelyyn välttämättä liittyvien seikkojen ilmeisen virheellistä tulkintaa

80 Kantajat korostavat, ettei komissio ole arvioinut asianmukaisesti väitettyjen rikkomisten vakavuutta, niiden kestoa eikä niiden kilpailua vääristävien vaikutusten jatkumista.

Riidanalaisen päätöksen tiivistelmä

81 Riidanalaiseen päätökseen sisältyvät esillä olevan asian ratkaisemisen kannalta merkityksellisiltä osin seuraavat huomiot. Komissio arvioi väitettyjen rikkomisten päättyneen vuonna 1991 viitaten tältä osin GD NET -päätökseen (ks. edellä 5 kohta).

Komissio toteaa, että vuoden 1991 jälkeen ristiinsubventointiin ei ollut enää kannustimia. Tältä osin komissio korostaa, että GDEW-sopimusten nojalla, kun SFMI-Chronopostin toiminta sulautettiin osaksi TNT:n pikakuriiritoimintaa ja se yhdistyi saksalaisen, alankomaalaisen, ruotsalaisen ja kanadalaisen postialan toimijan kanssa, Ranskan postilaitos omisti GDEW:stä enää 12,5 prosenttia ja omistus muodostui Ranskassa SFMI-Chronopostista. Komissio arvioi, että sen vuoksi, että GDEW:n voitot yhdistettiin ja ne jaettiin kaikkien osakkeenomistajien kesken, yhdelläkään postialan toimijoista ei ollut kannustimia ristiinsubventoida GDEW:tä yksipuolisesti (riidanalaisen päätöksen 51 perustelukappale).

82 Lisäksi komissio korostaa, että maaliskuusta 1995 lähtien Ranskan postilaitoksen oli kunnioitettava GD NET -päätöksen liitteenä ollutta sitoumusta siitä, että se toimittaa infrastruktuuripalveluja alihankintana kolmansille osapuolille samoilla ehdoilla kuin se toimittaa vastaavia palveluja SFMI-Chronopostille (riidanalaisen päätöksen 58 perustelukappale).

83 Komissio toteaa selvittäneensä vuonna 2002 kantelijoilta sen, olivatko ne pyytäneet Ranskan postilaitosta toimittamaan niille sen tyyppisiä alihankintapalveluja, joita kyseinen postilaitos toimitti SFMI-Chronopostille, ja vastauksista ilmeni, ettei yksikään toimija ollut osoittanut tähän kiinnostusta (riidanalaisen päätöksen 61 perustelukappale). Komissio korostaa, että FedEx teki Chronopostin holdingyhtiön kanssa sopimuksia, jotka tulivat voimaan vuonna 2002 ja jotka koskivat tiettyjä infrastruktuuripalveluja (riidanalaisen päätöksen 63 perustelukappale).

84 Tämän jälkeen komissio toteaa, ettei aiemmalla kilpailun vastaiseksi väitetyllä toiminnalla ole jatkuvia vaikutuksia.

85 Komissio on esittänyt tältä osin seuraavan taulukon, joka koskee markkinaosuuksien kehitystä Ranskan kansainvälisten pikakuriiripalvelujen markkinoilla:

				prosenttia
	1986	1990	1996	2001
SFMI/ Chronopost	4	24–32	22	25
DHL	42	22–28	28	35
FedEx	7–16	10–17	11	10
UPS	2	3–6	9	7
TNT/GDEW	4–7	4–13	10	11
Jet Services	6	4–5		11

86 Komissio korostaa, että SFMI-Chronopostin markkinaosuus oli 25 prosenttia vuonna 2001 eli kolme prosenttiyksikköä vähemmän kuin se oli ollut vuonna 1990, kun sitä verrataan tuolloiseen keskimääräiseen vaihteluväliin, joka oli 24–32 prosenttia. Tämä vähäinen ero osoittaa sen, että SFMI-Chronopostin markkinaosuus ei ollut juurikaan riippuvainen väitetystä virheellisestä menettelystä. Komission mukaan tästä seuraa, että SFMI-Chronopostin markkinaosuuteen vaikuttivat ratkaisevasti muut tekijät (riidanalaisen päätöksen 73 perustelukappale).

87 Komissio toteaa myös, että vuoden 1991 jälkeen markkinoilta ei ole juurikaan poistunut toimijoita ja että Ranskan kansainvälisiltä pikakuriirimarkkinoilta on poistunut ainoastaan kaksi pientä palvelujentarjoajaa: CRIE ja Extracom (riidanalaisen päätöksen 79 perustelukappale). Kuriirialan yrityksen CRIE:n osalta komissio toteaa, että kun tältä tiedusteltiin syitä sen markkinoilta poistumiselle, sen antamat perustelut eivät liittyneet siihen, ettei se voinut käyttää Ranskan postilaitoksen verkkoa, eivätkä siihen, että Ranskan postilaitos olisi käyttänyt väärin määräävää markkina-asemaansa (riidanalaisen päätöksen 80 perustelukappale). Komissio korostaa, ettei sen hallussa ole seikkoja, jotka osoittaisivat syy-yhteyden kyseessä olevan menettelyn ja jonkin yksittäisen toimijan näiltä markkinoilta poistumisen välillä (riidanalaisen päätöksen 85 perustelukappale).

88 Komissio toteaa lisäksi, että ranskalaiset asiakkaat ovat erittäin hintatietoisia valitessaan pikakuriiriaan ja että sille, että asiakkaat voivat halutessaan vaihtaa kuriiriaan, ei ole estettä ja että asiakkaat myös vaihtavat kuriiriaan usein (riidanalaisen päätöksen 86–100 perustelukappale).

89 Siihen kantelijoiden esittämään väitteeseen, jonka mukaan kansallisen verkon käyttömahdollisuus on olennaisen tärkeää toimittaessa tilapäispalvelujen (satunnaisille asiakkaille tarjottujen palvelujen) lohkolla, komissio on vastannut, että jos mahdollisuus käyttää Ranskan postilaitoksen verkkoa olisi ollut olennaisen tärkeää, jo maaliskuusta 1995 lähtien kilpailu olisi välttämättä kehittynyt kaupallisten sopimusten solmimisen suuntaan (riidanalaisen päätöksen 104 perustelukappale). DHL:n merkittävä ja kasvava markkinaosuus tilapäispalvelujen lohkolla osoittaa komission mielestä sen, että se, että SFMI-Chronopostilla oli vuoteen 1995 asti yksinoikeus käyttää Ranskan postilaitoksen kaikkialle ulottuvaa paikallispostiverkkoa, ei vääristänyt kilpailua tällä lohkolla merkittävästi ja pysyvästi (riidanalaisen päätöksen 105 perustelukappale). Lisäksi komissio muistuttaa siitä, että television ja internetin kautta tapahtuvalla myynnillä on yhä suurempi merkitys (riidanalaisen päätöksen 113 ja 114 perustelukappale).

90 Tämän jälkeen komissio toteaa, ettei hintojen alalla ole havaittavissa pysyviä vaikutuksia. Komissio mainitsee kantelijoiden vakuuttaneen, että SFMI-Chronopost oli mukauttanut hintansa vastaamaan kilpailijoidensa hintoja vuoden 1991 tienoilla ja että nämä hinnat vääristyivät sittemmin uudelleen viimeistään vuoden 2000 tienoilla ja vuoden 2002 aikana (riidanalaisen päätöksen 116 perustelukappale). Siihen kantelijoiden väitteeseen, jonka mukaan nämä hinnat ilmensivät ristiinsubventoinnin pysyviä vaikutuksia, komissio toteaa, ettei ole näytetty toteen, että SFMI-Chronopostin vuonna 2000 omaksumalla hinnoittelulla olisi mitään yhteyttä siihen ristiinsubventointiin, josta SFMI-Chronopostin väitetään hyötyneen (riidanalaisen päätöksen 118 perustelukappale). Komissio pitää joka tapauksessa epätodennäköisenä, että yritys harjoittaisi yli vuosikymmenen ajan liian alhaista hinnoittelua (riidanalaisen päätöksen 119 perustelukappale).

91 Siinä riidanalaisen päätöksen osassa, jossa käsitellään sitä, onko asiassa riittävää yhteisön etua kantelun tutkimisen jatkamiseksi, komissio toteaa, että se, että väitetty

virheellinen menettely on jatkunut yli viisi vuotta, ei liitä asiaan yhteisön etua, kun tämä virheellinen menettely on päättynyt 13 vuotta aikaisemmin ja kun sillä ei ole pysyviä vaikutuksia (riidanalaisen päätöksen 124 perustelukappale).

92 Väitetyn virheellisen menettelyn vakavuuden osalta komissio kiistää riidanalaisen päätöksen 125 ja 126 perustelukappaleessa ne kantelijoiden perustelut, joiden mukaan suuntaviivoista, joita käytetään asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohdan ja EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennassa (EYVL 1998, C 9, s. 3; jäljempänä suuntaviivat), ilmenee, että väitetty virheellinen menettely on ”hyvin vakavaa” Ranskan postilaitoksen monopoliaseman takia. Tältä osin komissio katsoo, että suuntaviivat on laadittu niiden menettelyjen avoimuuden lisäämiseksi, jotka koskevat komission määräämien sakkojen suuruuden määrittelyä, mutta ne eivät liity siihen, onko komissiolla mahdollisuutta hylätä kantelua yhteisön edun puuttumisen vuoksi.

93 Komissio toteaa myös, että kyseessä olevat markkinat eivät ole muuttuneet merkittävästi keskittyneemmiksi kuin mitä ne olivat vuonna 1986, kun Herfindahl-Hirschmann-indeksin mukaan laskettua vuoden 1986 keskittymisastetta verrataan vastaavaan keskittymisasteeseen vuosina 2000 ja 2001 (riidanalaisen päätöksen 131 ja 132 perustelukappale).

Asianosaisten lausumat

– Väitettyjen rikkomisten vakavuus

94 Kantajat katsovat, että niiden markkinoiden, joita väitteet rikkomisesta koskevat, yhteisön laajuinen ulottuvuus on ilmeinen ja korostavat, että kantelun ovat esittäneet lähes kaikki asianomaiset toimijat. Komissio on kantajien mielestä monta kertaa

myöntänyt, että väitetty rikkominen eli postialan monopolin varoin rahoitettu ristiinsubventointi oli selvästi vakavaa luonteeltaan. Näin ollen komission olisi täytynyt todeta riidanalaisessa päätöksessä väitetyn rikkomisen erityinen vakavuus.

95 Komissio kertoo vastanneensa riidanalaisessa päätöksessä kantajien esittämiin tätä asiaa koskeviin lausumiin. Komissio korostaa, että vaikka oletettaisiin, että väitetty rikkominen oli erityisen vakavaa, tämä toteamus ei muuttaisi komission arviota siitä, ettei yhteisöllä ollut tarvetta ryhtyä toimenpiteisiin väitetyn rikkomisen johdosta erityisesti rikkomisen päättymisen vuoksi ja sen vuoksi, ettei rikkomisella ollut pysyviä vaikutuksia.

– Väitettyjen rikkomisten kesto

96 Kantajat väittävät, että asiakirja-aineiston perusteella komission oli pidettävä väitettyjä rikkomisia pitkäaikaisina rikkomisina.

97 Kantajat toteavat, ettei rikkominen ole päättynyt ja että Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille asettamat hinnat eivät edelleenkään kuvasta kaikkia kustannuksia. Tällä tavalla se on saattanut aina tilanteen mukaan valita kaikkein tehokkaimman aseen kilpailijoitaan vastaan eli se on harjoittanut saalistushinnoittelua tai mukauttanut hintansa kilpailijoiden hintoihin ja tuottanut paljon voittoa. Kantajien mielestä se, että Ranskan postilaitos on lakiin perustuvana monopolina lainvastaisesti ristiinsubventoinut kilpailuolosuhteissa tapahtuvaa toimintaa, merkitsee sinänsä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä. Lisäksi komissio ei ole kantajien mielestä tehnyt minkäänlaista johtopäätöstä niiden kantajien esittämien varsin täsmällisten seikkojen perusteella, jotka koskevat erityisesti kantajien mainitsemia esimerkkejä SFMI-Chronopostin vuonna 1994 ja vuonna 1999 harjoittamista saalistushinnoista tai poikkeuksellisen alhaisista hinnoista.

98 Komissio kiistää nämä väitteet. Komissio katsoo, ettei ole näytetty toteen, että se, että määräävässä markkina-asemassa oleva yritys alihinnoittelee palvelut, joita se suorittaa toisilla markkinoilla toimivalle tytäryhtiölleen, joka ei ole näillä markkinoilla määräävässä markkina-asemassa, merkitsee sinänsä EY 82 artiklassa tarkoitettua määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä. Virheellisen menettelyn vaikutukset pitäisi pääsääntöisesti pystyä havaitsemaan markkinoilla, vaikka näin ei olisikaan silloin, kun käyttökatteet ovat korkeita ja osingonjako toistuvasti runsasta.

– Väitettyjen rikkomisten kilpailua vääristävien vaikutusten jatkuminen

99 Kantajat katsovat, että väitettyjen rikkomisen ansiosta SFMI-Chronopost pystyi hankkimaan kyseisillä markkinoilla johtavan markkina-aseman alle neljässä vuodessa. Kantajat korostavat, että komissio teki virheen tyytyessään riidanalaisessa päätöksessä tarkistamaan pelkästään väitettyihin rikkomisiin nähden liitännäisten vaikutusten (markkinaosuuksien kehitys, poistumiset markkinoilta, kysynnän hintaherkkyys, se, ettei palvelujentarjoajan vaihtamiseen liittynyt esteitä, tiheän alueverkon tarve ja pysyvien hintavaikutusten puuttuminen) jatkuvuuden ottamatta huomioon näiden rikkomisten pääasiallista vaikutusta, rakenteellista vaikutusta, eli sitä, että tätä kautta SFMI-Chronopostille luotiin markkinajohtajan asema ja se pidettiin tässä asemassa.

100 Kantajat viittaavat vastauskirjelmässään David Encaouan elokuussa 2003 laatimaan selvitykseen (jäljempänä Encaouan laatima selvitys tai Encaouan selvitys), jossa kantajien mielestä osoitettiin muun muassa, että markkinoiden rakenne oli aiempaa keskittyneempi, merkittäviä toimijoita oli poistunut markkinoilta ja palvelujentarjoajan vaihtamiseen liittyi kustannuksia.

101 Komissio kiistää kantajien esittämät väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

102 Ensimmäiseksi on selvitettävä, onko komissio tehnyt virheen, kun se on väitettyjen rikkomisten kestoa arvioidessaan todennut, ettei pysyviä vaikutuksia ollut.

– Väitettyjen rikkomisten kesto

103 Komission päättely, jonka mukaan väitetty ristiinsubventointi oli lakannut vuonna 1991, perustuu erityisesti siihen, että tästä ajankohdasta lähtien ristiinsubventointiin ei ollut enää kannustimia. Tämä käsitys perustuu siihen, että Ranskan postilaitos omisti GDEW:stä vain 12,5 prosenttia (omistus muodostui Ranskassa SFMI-Chronopostista), ja siihen, että sen vuoksi, että GDEW:n voitot yhdistettiin ja ne jaettiin kaikkien osakkeenomistajien kesken, yhdelläkään postialan toimijoista ei ollut kannustimia ristiinsubventoida GDEW:tä yksipuolisesti. Tähän on pakko todeta, että kantajat eivät kiistä Ranskan postilaitoksen omistusosuuden suuruutta eivätkä voittojen jakamista ja että ne eivät siis väitä, että komissio olisi tukeutunut tässä arvioinnissaan aineellisesti paikkansapitämättömiin tosiseikkoihin.

104 Ranskan postilaitoksella ei nimittäin ollut enää taloudellista perustetta ristiinsubventoida GDEW:tä, koska GDEW:n muut osakkeenomistajat olisivat saaneet näin syntyneestä voitosta 87,5 prosenttia. Tutkiessaan sitä, oliko yhteisöllä tarve ryhtyä toimenpiteisiin kantelun johdosta, komissio saattoi todeta ilmeiseen arviointivirheeseen syyllistymättä, että väitetty ristiinsubventointi oli lakannut vuonna 1991 (tai tarkemmin sanoen vähän myöhemmin GD NET -päätöksellä hyväksytyn yrityskeskittymän toteuttamisen aikoihin). Tältä osin on hylättävä kantajien väite siitä, ettei komissio olisi koskaan tarkistanut GD NET -päätöksen tekemisen yhteydessä

sovittujen sitoumusten noudattamista. Siihen, ettei objektiivista taloudellista perustetta ole, ei vaikuta se, onko Ranskan postilaitos noudattanut GD NET -päätöksen tekemisen yhteydessä sille syntyneitä velvoitteita. Tässä yhteydessä kantajien väite siitä, että Ranskan postilaitoksella ei ollut analyyttistä kirjanpitoa ainakaan ennen vuotta 2001, on hylättävä tehottomana. Nimittäin siihen, että ristiinsubventointiin ei ollut kannustimia, ei vaikuta se, onko analyyttistä kirjanpitoa tehty vai ei.

105 Tältä osin ei voida hyväksyä sitä kantajien väitettä, joka perustuu siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa UFEX ym. vastaan komissio 7.6.2006 antamassaan tuomiossa, joka mainitaan edellä 23 kohdassa, osittain kumonnut vuonna 1997 tehdyn päätöksen perusteettomana kantelun valtiontukiin liittyvän osan osalta. Tämän päätöksen tekemisessä on nimittäin nojauduttu toisenlaiseen päättelyyn, erityisesti logistisen avun kustannusten laskemiseen ja tämän avun ja SFMI-Chronopostin vuosina 1986–1995 maksaman korvauksen vertaamiseen toisiinsa. Komissio ei ollut velvollinen suorittamaan tällaista laskentaa arvioidessaan asiaan liittyvää yhteisön etua ryhtyä toimenpiteisiin kantelun johdosta määräävän markkina-aseman väitetyn väärinkäytön perusteella.

106 Tältä osin on korostettava, että komissiolla on yksinomainen toimivalta asiassa, joka koskee valtiontuen mahdollisen yhteismarkkinoille soveltumattomuuden toteamista. Valtiontuen osalta komission on valtion toimenpiteen tutkimista koskevan asian alustavan käsittelyn päätteeksi joko päätettävä, ettei kyseessä oleva toimenpide ole EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”valtion tuki”, tai päätettävä, että vaikka toimenpide on valtion tuki, niin se on yhteismarkkinoille soveltuva, taikka sitten komissio päättää aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn (asia T-95/96, Gestevisión Telecinco v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3407, 54 ja 55 kohta).

107 Sitä vastoin komissiolla on harkintavaltaa prioriteettien määrittämisessä eikä se ole velvollinen ottamaan kantaa siihen, onko kilpailusääntöjä rikottu, siltä osin kuin kyse on määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevasta kantelusta, jonka tutkimiseen komissio ei ole yksin toimivaltainen. Jos komissio on näyttänyt toteen, että

tietystä hetkestä lähtien ei ollut enää taloudellista perustetta jatkaa tiettyä toimintatapaa, se voi pääsääntöisesti katsoa väitetyn rikkomisen lakanneen, ellei ole riittävästi seikkoja, jotka puhuisivat tätä vastaan. Kun yhteisön edun tutkimisen yhteydessä komission on tarkoitus pystyä asettamaan prioriteetteja, se ei ole velvollinen käyttämään voimavarojaan siihen, että se laatisi saman laskelman kuin se on laatinut valtiontukien osalta. Se seikka, että esillä oleva kantelu koskee sekä valtiontukia että määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä, ei estä komissiota tarkastelemasta erikseen näitä kumpaakin kantelun näkökohtaa. Se, että komissio on aloittanut valtiontukia koskevan menettelyn ja perusteellisemman tutkinnan tältä osin, ei sulje pois sitä mahdollisuutta, että komissio hylkää kantelun määräävän markkina-aseman väärinkäytön osalta yhteisön edun puuttumisen vuoksi kantelun tähän osaan sovellettavien arvosteluperusteiden mukaan.

108 Kantajat toteavat kehottaneensa komissiota kiinnittämään huomiota SFMI-Chronopostin hyvin suureen sisäiseen tuottotasoon ja epätavallisen runsaaseen osingonjakoon vedoten käsittelyn kuluessa esille ottamaansa erään konsulttitoimiston toukokuussa 1996 laatimaan kertomukseen. Tältä osin riittää, kun todetaan, että sisäistä tuottoa koskeva taulukko on ajanjaksolta 1986–1992 ja osakkeenomistajille maksettuja osinkoja koskeva taulukko ajanjaksolta 1986–1991. Luvut, jotka koskevat GD NET -päätöksen tekemistä edeltävää tai sitä välittömästi seurannutta aikaa, eivät pysty horjuttamaan väitettä, jonka mukaan Ranskan postilaitoksella ei ollut enää kannustimia ristiinsubventointiin tällä päätöksellä hyväksytyn yrityskeskittymän toteuttamisen jälkeen.

109 On joka tapauksessa korostettava, että komissio on nojautunut perustellusti siihen seikkaan, että Ranskan postilaitoksen oli maaliskuusta 1995 lähtien noudatettava sitoumustaan siitä, että se suorittaa alihankintana infrastruktuuripalveluja kolmansille osapuolille samoin ehdoin kuin se toimittaa vastaavia palveluja SFMI-Chronopostille. Tällä perusteella komissio saattoi todeta, että ristiinsubventointi oli lakannut viimeistään tähän ajankohtaan mennessä. Nimittäin määräävässä markkina-asemassa olevalla yrityksellä ei voi olla mitään taloudellista perustetta alihinnoitella verkkonsa käyttöoikeutta kilpailluilla markkinoilla toimivalle tytäryhtiölleen, jos sen on tarjottava käyttöoikeus kilpailijoille samoin ehdoin.

110 Tältä osin kantajat moittivat komissiota siitä, ettei se ole tarkistanut, onko Ranskan postilaitos noudattanut velvoitteitaan. Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että komissio oli selvittänyt kantelijoilta, olivatko nämä pyytäneet Ranskan postilaitosta toimittamaan niille sen tyyppisiä alihankintapalveluja, joita kyseinen postilaitos toimitti SFMI-Chronopostille, ja vastauksista ilmeni, ettei yksikään toimija ollut osoittanut tähän kiinnostusta. Tässä tilanteessa on katsottava komission toteuttamat selvittämistoimet riittäviksi. Jos Ranskan postilaitos on sitoutunut antamaan tasavertaiset mahdollisuudet verkkonsa käyttöön ja jos yksikään yritys ei ole tällaista pyyntöä esittänyt, ei nouse esiin kysymystä siitä, onko Ranskan postilaitos noudattanut tätä velvollisuuttaan, koska sillä ei ole ollut mahdollisuutta toimia tämän velvollisuuden vastaisesti.

111 Lisäksi, kuten komissio on todennut riidanalaisessa päätöksessä, FedEx on tehnyt Chronopostin holdingyhtiön kanssa useita eri sopimuksia, jotka tulivat voimaan vuonna 2002. Kantajat eivät väitä, että FedEx olisi sille myönnettyjen sopimusehtojen vuoksi epäedullisemmassa asemassa kuin SFMI-Chronopost.

112 SFMI-Chronopostin harjoittaman hinnoittelun osalta kantajat moittivat komissiota siitä, ettei se ole tehnyt minkäänlaista johtopäätöstä SFMI-Chronopostin vuonna 1994 ja vuonna 1999 harjoittamia saalistushintoja tai poikkeuksellisen alhaisia hintoja valaisevista esimerkeistä. Tältä osin on korostettava, etteivät kantajat ole nyt esillä olevassa riita-asiassa väittäneet, että SFMI-Chronopostilla olisi ollut määräävä markkina-asema Ranskan kansainvälisillä pikakuriirimarkkinoilla. Näin ollen SFMI-Chronopostin näillä markkinoilla soveltamat hinnat eivät voi merkitä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä, jos niillä ei ole minkäänlaista yhteyttä niihin ristikkäistukiin, jotka ovat peräisin alalta, jolla Ranskan postilaitos on monopoliasemassa. Toisaalta kantajat eivät esitä yhtäkään sellaista perustetta, joka liittyisi siihen, että komissio olisi riidanalaisessa päätöksessä jättänyt selvittämättä, merkitsivätkö SFMI-Chronopostin soveltamat hinnat EY 82 artiklan rikkomista ristiinsubventoinnin olemassaolosta riippumatta. Lisäksi kantajien esillä olevassa riita-asiassa vuoden 1994 osalta mainitsema esimerkki liittyy Belgiasta Tanskaan, Kreikkaan, Espanjaan, Irlantiin, Portugaliin tai Sveitsiin lähetetyn paketin hintaan, eikä se siten liity Ranskan kansainvälisiin pikakuriirimarkkinoihin.

113 Lisäksi on korostettava komission todenneen riidanalaisen päätöksen 116 perustelukappaleessa, että kantelijoiden mukaan SFMI-Chronopost oli mukauttanut hintansa vastaamaan kilpailijoidensa hintoja vuoden 1991 aikoihin. Tässä yhteydessä on hylättävä kantajien väite siitä, että se, että Ranskan postilaitos on lakiin perustuvana monopolina lainvastaisesti ristiinsubventoinut kilpailuolosuhteissa tapahtuvaa toimintaa, merkitsee sinänsä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä.

114 On muistettava, että pelkästään se, että jollekin yritykselle on yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvän palvelun takaamiseksi annettu yksinoikeus, ei ole ristiriidassa sen kanssa, että tällainen yritys saa voittoa sille yksin varatusta toiminnasta, eikä estä sitä, että se laajentaa toimintaansa vapaille toimialoille (asia T-175/99, UPS Europe v. komissio, tuomio 20.3.2002, Kok. 2002, s. II-1915, 51 kohta).

115 Osuuden hankkiminen yrityksestä (ja analogisesti ristiinsubventointi) voi aiheuttaa ongelmia yhteisön kilpailusääntöjen suhteen, mikäli monopoliasemassa olevan yrityksen käyttämät varat tulevat ylihinnoittelusta tai hintasyrjinnästä taikka muista väärinkäyttöä merkitsevistä toimista varatuilla markkinoilla (edellä 114 kohdassa mainittu asia UPS Europe v. komissio, tuomion 55 kohta). Esillä olevassa asiassa kantajat eivät väitä, että tällaisia menettelytapoja olisi esiintynyt varatulla alalla.

116 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ei ilmene, että ristiinsubventointi merkitsisi sinänsä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä niistä menettelytavoista riippumatta, joita sovelletaan monopolin piiriin kuuluvalla alalla ja kilpailun piiriin kuuluvalla alalla. Jos Ranskan postilaitos alihinnoittelisi SFMI-Chronopostille tarjoamansa palvelut, tällaisesta menettelystä ei aiheutuisi välttämättä haittaa kilpailijoille, varsinkaan kun, kuten kantajat toteavat, SFMI-Chronopost on käyttänyt näitä tukia merkittävien voittojen tuottamiseen tai runsaiden osinkojen jakamiseen. Toisin kuin kantajat väittävät, hintojen mukauttaminen kilpailijoiden hintoihin ja merkittävien voittojen tuottaminen eivät ole ”ase”, jota voidaan käyttää kilpailijoita vastaan,

koska se, että yritys tuottaa tällaisia voittoja, ei vaikuta siihen, minkä palveluntarjoajan asiakas valitsee. Näin ollen SFMI-Chronopostin mukautettua hintansa kilpailijoiden hintoihin, kuten kantelijat itsekin kertovat, komissio on voinut katsoa väitetyn rikkomisen päättyneen. Kantajat eivät väitä, että kilpailijoiden hinnat olisivat olleet poikkeuksellisen alhaisia.

117 Vuoteen 1994 liittyvästä hintaesimerkistä on muistettava mainita, ettei se koske kyseessä olevia markkinoita. Vuoteen 1999 liittyvien hintaesimerkkien osalta on korostettava, että ne ovat peräisin ajanjaksolta, joka on useita vuosia myöhempi kuin GD NET -päätöksen tekemisen ajankohta ja se ajankohta, jolloin Ranskan postilaitosta alkoi koskea velvoite siitä, että sen on taattava verkkonsa käyttöoikeus sellaisin ehdoin, jotka eivät ole syrjiviä. Ei ole näytetty toteen, että näiden hintaesimerkkien ja aiempina vuosina mahdollisesti saatujen ristikkäistukien välillä olisi yhteys. Lisäksi komissio on korostanut perustellusti riidanalaisen päätöksen 119 perustelukappaleessa, että on epätodennäköistä, että yritys harjoittaisi yli vuosikymmenen ajan kohtuuttoman alhaista hinnoittelua. Tällaisia menettelytapoja on noudatettava johdonmukaisesti kilpailijoiden syrjäyttämistä koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Kantajat eivät ole väittäneet, että SFMI-Chronopostin mukautettua hintansa kilpailijoiden hintoihin se olisi sen jälkeen toistamiseen ryhtynyt järjestelmällisesti tarjoamaan kohtuuttoman alhaisia hintoja.

118 Edellä esitetyt näkökohdat huomioon ottaen komissio on saattanut perustellusti katsoa, että väitetty rikkominen päättyi vuoden 1991 aikoihin.

119 Komissio on riidanalaisessa päätöksessä katsonut, että se, että väitetty virheellinen menettely on kestänyt viisi vuotta, ei tarkoita, että asiaan liittyisi yhteisön etua, koska menettely oli lakannut 13 vuotta aiemmin ja sillä ei ollut pysyviä vaikutuksia. Tältä osin kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio olisi tukeutunut aineellisesti paikkansapitämättömiin tosiseikkoihin tai että se olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen.

120 Vaikka viisi vuotta kestänyttä kilpailusääntöjen rikkomista on pidettävä pitkäaikaisena rikkomisena, se ei tarkoita, ettei komissio voisi todeta, ettei yhteisön etu edellytä toimenpiteisiin ryhtymistä kantelun johdosta. Riittää, että komissio ottaa huomioon yhteisön edun arvioinnissa väitetyn rikkomisen keston. Se kantajien mainitsema seikka, että komissio käsitteli erään toisen tapauksen yhteydessä asiaa, joka koski vähän yli kaksi vuotta kestänyttä rikkomista, ei tarkoita, että komissio on kaikissa muissa tapauksissa velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin tätä kauemmin kestäneiden rikkomisten johdosta, koska jokaista asiaa on arvioitava kuhunkin tapaukseen liittyvien konkreettisisten seikkojen perusteella.

121 Toissijaisesti on todettava, että vaikka komissio on näyttänyt rikkomisen päättymisen toteen vasta maaliskuusta 1995 lähtien, tämä ei tarkoita sitä, että se olisi tehnyt virheen yhteisön edun arvioinnissa, minkä vuoksi riidanalainen päätös olisi kumottava. Riidanalaisen päätöksen 124 perustelukappaleessa komissio toteaa, että se, että väitetty virheellinen menettely on kestänyt viisi vuotta, ei tarkoita, että asiaan liittyisi yhteisön etua, koska menettely oli lakannut 13 vuotta aiemmin ja sillä ei ollut ollut pysyviä vaikutuksia. Tämä päättely perustuu pääasiallisesti siihen seikkaan, että vaikka väitetty rikkominen kesti kauan, se päättyi jo useita vuosia aiemmin, mikä on pätevä perustelu myös siinä tapauksessa, että rikkominen olisi päättynyt vasta maaliskuussa 1995.

122 Yksistään se, että komissio on tehnyt riidanalaisen päätöksen useita vuosia kantelun jättämisen jälkeen, ei estä komissiota arvioimasta asiaan liittyvää yhteisön etua riidanalaisen päätöksen tekemishetkellä vallinneen tilanteen mukaan. Tältä osin on korostettava, että komissio saattoi puolustaa 30.12.1994 tekemäänsä hylkäämispäätöstä yhteisön tuomioistuimissa ja että tämä päätös kumottiin vasta 25.5.2000, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli antanut tuomionsa asiassa T-77/95 sen jälkeen, kun asia oli saatettu sen käsiteltäväksi. On muistettava, että komissiolla oli riidanalaisessa päätöksessään oikeus katsoa rikkomisen lakanneen vuoden 1991 aikoihin eli kauan ennen komission vuonna 1994 tekemän hylkäämispäätöksen kumoamista. Yhteisön edun arviointiperusteet eivät ole siis muuttuneet merkittävästi 25.5.2000 (30.12.1994 tehdyn hylkäämispäätöksen kumoamispäivä) ja 19.11.2004 (riidanalaisen päätöksen tekemispäivä) välisenä aikana.

– Väitettyjen rikkomisten vaikutusten jatkuminen

123 Alustavasti on todettava, että kantajat ovat vedonneet uusiin, vasta vastauskirjelmässään esiin tuomiinsa perusteisiin, jotka liittyvät siihen, että tutkiessaan väitettyjen rikkomisten vaikutusten jatkumista komissio on arvioinut virheellisesti eräitä seikkoja ja että kantajat ovat toimittaneet Encaouan laatiman selvityksen vasta tästä vaiheessa. Nämä uudet perusteet liittyvät ensimmäisen kanneperusteen toiseen osaan, jonka osalta kantajat toteavat, että komissio on katsonut virheellisesti, että väitetyillä rikkomisilla ei ollut pysyviä vaikutuksia. Näin ollen nämä uudet perusteet eivät merkitse työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua uutta kanneperustetta vaan vahvistavaa kanneperustetta, joka on otettava tutkittavaksi (ks. vastaavasti asia C-412/05 P, Alcon v. SMHV, tuomio 26.4.2007, Kok. 2007, s. I-3569, 40 kohta). Koska nämä uudet perusteet on mahdollista esittää ja tutkia, Encaouan selvitys on otettava huomioon siltä osin kuin se tukee näitä uusia perusteita, vaikka kantajat eivät ole nimenomaisesti perustelleet sitä, kuten työjärjestyksen 48 artiklan 1 kohdassa edellytetään, miksi ne ovat esittäneet tämän lisänäytön myöhässä. Siinä tapauksessa, että uusi peruste voidaan ottaa tutkittavaksi, asianosaista ei voida kieltää esittämästä tätä perustetta tukevia todisteita.

124 Pysyvien vaikutusten olemassaoloa tutkittaessa komissio on näyttänyt toteen, että ainoastaan kaksi hyvin pientä toimijaa ovat poistuneet markkinoilta. Tältä osin kantajat väittävät Encaouan laatimaan selvitykseen vedoten, että markkinoilta on poistunut merkittäviä toimijoita. On korostettava, että mainitussa selvityksessä käsitellään yksityiskohtaisesti ainoastaan FedExin ja CRIE:n tapaukset. On todettava, että komissio on arvioinut riidanalaisessa päätöksessä näiden yritysten poistumista markkinoilta. Komissio on FedExin tapauksessa korostanut, että vaikka tämä yritys vetäytyikin eurooppalaisilta pikakuriirimarkkinoilta, se pystyi palaamaan niille nopeasti vuonna 1996. Näissä olosuhteissa komissio saattoi katsoa, että FedExin osittaista ja tilapäistä poistumista markkinoilta ei voida pitää väitetyn rikkomisen pysyvänä vaikutuksena.

125 Encaouan laatimassa selvityksessä todetaan CRIE:n osalta, että sen poistuminen markkinoilta liittyi SFMI-Chronopostin soveltamiin saalistushintoihin. Todettakoon,

että komissio on riidanalaisen päätöksen 81 perustelukappaleessa vastannut tähän väitteeseen, kun se on viitannut nimenomaisesti Encaouan selvitykseen ja korostanut, että CRIE oli komission tietojensaantipyyntöön antamassaan vastauksessa selittänyt muilla syillä poistumistaan markkinoilta. Komissio on voinut tukeutua pätevästi tietojensaantipyyntöönsä vastaukseksi saamiinsa tietoihin, koska virheellisten tietojen antamisesta määrätään sakkorangaistus ja koska ei myöskään ollut ilmeistä, että CRIE:llä olisi ollut mitään tarvetta toimittaa tältä osin komissiolle virheellisiä tietoja. Lisäksi on korostettava, että kumoamiskannetta käsitellessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin valvoo riidanalaisen päätöksen laillisuutta ja se ei ole toimivaltainen käsittelemään kantelua uudelleen. Jos kantajat katsovat, että ne toteamukset, joita komissio on esittänyt markkinoilta poistumisia tutkiessaan, ovat virheellisiä, niiden on esitettävä jokin oikeudellinen virhe tai tosiseikoissa ilmenevä virhe, jonka komissio on niiden mielestä tehnyt. Tässä yhteydessä ei ole riittävää viitata komission riidanalaisessa päätöksessä käsittelemiin, Encaouan selvitykseen sisältyviin toteamuksiin, jos ei selvitetä sitä, millä tavoin komission perustelut olisivat virheellisiä.

126 Kantajien sen väitteen osalta, jonka mukaan komissio ei ole ottanut riittävässä määrin huomioon sitä, että niinkin vahvoille yrityksille kuin UPS:lle oli äärimmäisen vaikeaa päästä Ranskan kansainvälisille pikakuriirimarkkinoille ja pysyä näillä markkinoilla, on todettava, että komissio kertoo riidanalaisen päätöksensä 84 perustelukappaleessa, että UPS oli vuonna 1996 järjestänyt uudelleen Ranskan toimintonsa keskittyäkseen kansainvälisiin markkinoihin mutta se ei ollut poistunut Ranskan kansainvälisiltä pikakuriirimarkkinoilta. Itse asiassa markkinaosuuksia kuvaavasta taulukosta, joka on laadittu kantelijoiden toimittamien arvioiden perusteella (ks. edellä 85 kohta), ilmenee, että UPS:n markkinaosuus jopa kasvoi vuosina 1986–1996. Näissä olosuhteissa kantajien väite, jota ei ole tuettu todistein ja joka koskee UPS:n väitettyjä vaikeuksia pysyä markkinoilla, on hylättävä.

127 Kysynnän hintaherkkyyden osalta komissio on lainannut riidanalaisen päätöksen 87 ja 88 perustelukappaleessa FedExin ja DHL:n toimittamia selvityksiä, joiden mukaan hinta on tärkein palveluntarjoajan valintaan vaikuttava tekijä. Tällä perusteella komissio on päätellyt ranskalaisten asiakkaiden olevan erittäin hintatietoisia pikakuriiriaan valitessaan. Siitä erottelusta, joka tehdään Encaouan selvityksessä kysynnän

hintajouston ja hintakilpailun voimakkuuden välille, on riittävää todeta, että komissio on vastannut tähän perusteeseen riidanalaisen päätöksensä 90 perustelukappaleessa ja kantajat eivät ole esittäneet perustetta, jolla ne näyttäisivät toteen, että tällaista perustelua rasittaa oikeudellinen tai tosiseikkoja koskeva virhe. Encaouan selvityksessä mainittujen SFMI-Chronopostin vaikeaselkoisten alennusjärjestelmien osalta ei ole selvää, mikä vaikutus tällä läpinäkyvyyden puutteella olisi voinut olla kysynnän hintaherkkyyteen. Komissio korostaa joka tapauksessa perustellusti riidanalaisen päätöksensä 91 perustelukappaleessa, että kohtalaisen keskittyneillä markkinoilla se, että palveluntarjoajat eivät tiedä kilpailijoidensa hintoja, takaa sen, että hinnat eivät asetu kilpailuhintoja korkeammalle tasolle.

128 Kantajat väittävät lisäksi, että palvelujentarjoajan vaihtamiseen liittyi kustannuksia ja että komissio ei ollut ottanut huomioon Encaouan selvityksessä mainittuja SFMI-Chronopostin alennusjärjestelmän vaikutuksia, vakituisten asiakkaiden kanssa tehtyjä kaupallisia sopimuksia tai sitä, että asiakkaat eivät olleet merkittävässä määrin vaihtaneet palvelujentarjoajaa. Sen väitteen osalta, että asiakkaat eivät olleet merkittävässä määrin vaihtaneet palvelujentarjoajaa, on todettava, että komissio on näyttänyt toteen riidanalaisen päätöksen 96 perustelukappaleessa, että ne asiakkaat, jotka FedEx hankki ja menetti kolmen vuoden aikana 1999–2001, muodostivat keskimäärin 22 prosenttia sen vuosittaisesta liikevaihdosta. Komissio on voinut tämän perusteella päätellä, että asiakkaiden vaihtuvuus oli suurta ja että kantajat eivät olleet esittäneet esimerkkejä, jotka osoittaisivat päinvastaista.

129 Asiakasuskollisuuden lisäämiseen tähtäävien toimien osalta on korostettava, että komissio on vastannut kantelijoiden väitteisiin riidanalaisen päätöksen 99 ja 100 perustelukappaleessa ja että se on todennut muun muassa, että kantelijat eivät ole esittäneet todisteita kustannuksista, joita ne väittivät aiheutuvan palveluntarjoajan vaihtamisesta, eivätkä ne ole myöskään esittäneet yksityiskohtaisia tietoja omista asiakasuskollisuuden lisäämiseen tähtäävistä toimistaan. Nimittäin, vaikka Encaouan selvityksessä todetaan, että sen lisäksi, että alalla tarjotaan tilapäispalveluja, sillä tehdään myös ”vaihtelevan ajanjakson” pituisia sopimuksia, joihin voi sisältyä ehtoja, joissa asiakas määrätään maksamaan sopimussakko, jos ne vaihtavat toimijaa, tämä toteamus on siltä osin teoreettinen, että selvityksessä puhutaan ainoastaan mahdollisuudesta, ilman että siinä olisi todettu SFMI-Chronopostin tosiasiallisesti tehneen

pitkäaikaisia sopimuksia tai määränneen asiakkaansa maksamaan sakkoa palvelujentarjoajan vaihtamisen estämiseksi. Se, että palvelujentarjoaja myöntää alennuksia tärkeille asiakkaille, ei tarkoita palvelujentarjoajan vaihtamisen rajoittamista, jos toinen palvelujentarjoaja tarjoaa edullisempaa hintaa ja myöntää mahdollisesti myös alennuksia. Kantajat eivät ole väittäneet, että alennusten myöntäminen liittyisi pitkäaikaisen sopimuksen tekemiseen.

130 Siitä kantajien väitteestä, jonka mukaan SFMI-Chronopost on saanut etua siitä, että sillä oli yksinoikeus käyttää Ranskan postilaitoksen verkkoa maaliskuuhun 1995 saakka, on huomautettava, että komissio on käsitellyt riidanalaisen päätöksen 101–114 perustelukappaleessa tiheän alueverkon tarpeellisuutta ja vastannut tässä yhteydessä siihen kantelijoiden väitteeseen, jonka mukaan tämä yksinoikeus rajoitti tilapäispalvelujen markkinoille tuloa. Kantajat eivät yksilöi ainuttakaan virhettä, jonka komissio olisi tehnyt riidanalaisen päätöksen tässä osassa. Lisäksi komissio on päätöksensä 102 perustelukappaleessa perustellusti korostanut, että kantelijat ovat kyseenalaistaneet Ranskan postilaitoksen verkon käyttöoikeuden väitetyn alihinnoittelun, eivät SFMI-Chronopostin oikeutta käyttää tätä verkkoa. Siltä osin kuin maaliskuuhun 1995 voimassa ollutta yksinomaista käyttöoikeutta ei ole sinänsä kyseenalaistettu, tämän käyttöoikeuden mahdollinen seuraus ei voi olla väitetyn rikkomisen pysyvä vaikutus. Tämän käyttöoikeuden väitetyn alihinnoittelun osalta on muistutettava siitä, että komissio saattoi tämän menettelyn yhteydessä perustellusti katsoa, että väitetty ristiinsubventointi oli lakannut vuoden 1991 aikoihin.

131 Lisäksi tässä yhteydessä on hylättävä kantajien yleisluonteinen väittämä siitä, ettei komissio ole tutkinut kaikkia sen tietoon saatettuja tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja. Edellä esitetystä seuraa, että riidanalaisessa päätöksessään komissio on nähnyt vaivaa tutkiakseen kantelijoiden väitteet ja niiden toimittamat asiakirjat. Näissä olosuhteissa kantajien on osoitettava täsmällisesti ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka komissio olisi jättänyt velvoitteidensa vastaisesti ottamatta huomioon.

132 Siltä osin kuin kantajat moittivat komissiota siitä, ettei se ole ottanut huomioon määräävän markkina-aseman väärinkäytön pääasiallista vaikutusta – sitä, että tämän ansiosta SFMI-Chronopost sai markkinoilla johtavan aseman ja se on pysynyt tässä asemassa –, komissio on todennut riidanalaisessa päätöksessä, että SFMI-Chronopostin vuoden 1990 markkinaosuuden ja vuoden 2001 markkinaosuuden välinen ero oli vain noin kolme prosenttiyksikköä, ja tämä osoittaa, että väitetyllä virheellisellä menettelyllä on voinut olla vain vähäinen vaikutus tähän markkinaosuuteen. Lisäksi komissio on todennut riidanalaisen päätöksen 66 perustelukappaleessa, että jos yksittäisten yritysten palvelujen kysyntä oli herkkä hinnalle ja asiakkaat saattoivat helposti vaihtaa palvelujentarjoajaa – mitä ne tekivät yleisesti –, tästä ei voida päätellä, että väitetty hyvin pitkäaikainen kilpailua vääristävä toimintatapa voisi edelleen vaikuttaa markkinoihin. Tältä osin on korostettava, että vaikka oletettaisiin, että SFMI-Chronopostin nopea kasvu ajanjaksolla 1986–1990 olisi yhteydessä väitettyyn rikkomiseen, tämä ei tarkoita välttämättä sitä, että riidanalaisen päätöksen tekohetken aikainen SFMI-Chronopostin markkinaosuus olisi yhteydessä tähän alkuvaiheen aikana ilmenneeseen kehitykseen.

133 Nyt käsiteltävään asiaan liittyvissä olosuhteissa, joissa komissio on näyttänyt toteen, että asiakkaat olivat hyvin hintatietoisia, palvelujentarjoajan vaihtamiselle ei ollut esteitä ja ainoastaan kaksi pientä toimijaa on poistunut markkinoilta, ja kun ei ole voitu osoittaa mitään syy-yhteyttä näiden markkinoilta poistumisten ja väitetyn virheellisen menettelyn välillä, komissio on voinut ilmeistä arviointivirhettä tekemättä katsoa, että riidanalaisen päätöksen tekohetken aikainen SFMI-Chronopostin markkinaosuus ei tarkoittanut väitetyn rikkomisen pysyvää vaikutusta. Määriteltyään ensin markkinoiden ominaispiirteet komissio saattoi katsoa, että markkinoiden rakenne oli riidanalaisen päätöksen tekohetkellä tuona ajankohtana voimassa olleiden kilpailuolosuhteiden eikä useita vuosia aiemmin mahdollisesti harjoitetun ristiinsubventoinnin tulos. Kantajat eivät ole väittäneet, että SFMI-Chronopost olisi vuoden 1991 jälkeen poistanut kaiken hintakilpailun asettamalla hintansa järjestelmällisesti kilpailijoidensa soveltamien alimpien hintojen mukaisiksi.

134 Lisäksi komissio on voinut nojautua siihen seikkaan, että vähäinen ero SFMI-Chronopostin markkinaosuuksissa vuoden 1990 ja vuoden 2001 välillä tukee sitä, että

riidanalaisen päätöksen tekohetken aikaiseen SFMI-Chronopostin markkinaosuuteen vaikuttivat ratkaisevasti muut tekijät kuin väitetty aiempi ristiinsubventointi. Väittäessään, että komissio on jättänyt huomiotta sen, että pikakuriirimarkkinat kasvoivat 1990-luvulla, kantajat eivät ole tämän väitteen osalta esittäneet täsmällisesti sitä, mikä on se johtopäätös, joka komission olisi pitänyt tämän perusteella tehdä. Jos markkinat kasvoivat ja jos ne ovat siis muuttuneet, näyttää jopa vähemmän todennäköiseltä, että riidanalaisen päätöksen tekohetken aikainen markkinoiden rakenne olisi yhteydessä aiemmin väitetyksi tapahtuneeseen rikkomiseen.

135 On tarpeen korostaa, että vaikka katsottaisiin, että komissio oli näyttänyt toteen vasta vuodesta 1995 lähtien ristiinsubventoinnin päättymisen, tämä ei horjuta komission tämän seikan osalta esittämiä perusteluja. Markkinaosuuksia kuvaavasta taulukosta ilmenee, että SFMI-Chronopostin markkinaosuus oli laskenut vuosina 1990–1996 ja että se kasvoi kolme prosenttiyksikköä vuosina 1996–2001. Jos oletetaan, että rikkominen oli lakannut vuonna 1995, SFMI-Chronopost olisi menettänyt markkinaosuuttaan ajanjaksolla, jona väitetty virheellinen menettely tapahtui (1990–1996), ja lisännyt markkinaosuuttaan tämän ajanjakson jälkeen (vuodet 1996–2001). Näissä olosuhteissa ja kun otetaan huomioon markkinoiden ominaispiirteet, komissio on voinut katsoa, että rikkomisella, jonka väitetään aiemmin tapahtuneen, ei voida selittää riidanalaisen päätöksen tekohetken aikaista SFMI-Chronopostin markkinaosuutta ja että pysyviä vaikutuksia ei siis ollut.

136 Lisäksi on tarpeen korostaa, että väitetyn rikkomisen pysyvät vaikutukset eivät ole aina sen luonteisia, että niiden johdosta yhteisöllä on tarve tutkia kantelu. Edellä 13 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 4.3.1999 annetun tuomion 96 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on moittinut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, ettei se varmistunut, että oli selvitetty, etteivät kilpailua vääristävät vaikutukset jatkuneet ja ettei kanteluun tämän vuoksi liittynyt yhteisön etua. Siinä osassa riidanalaista päätöstä, joka sisältyy 131 ja 132 perustelukappaleeseen ja jossa käsitellään sitä, onko yhteisön edun mukaista ryhtyä toimenpiteisiin kantelun johdosta, komissio on todennut, etteivät markkinat olleet vuonna 2001 merkittävästi keskittyneemmät kuin mitä ne olivat vuonna 1986 ja että keskittymistä mittaava Herfindahl-Hirschmann-indeksi oli pysynyt lähes samana.

137 Tätä toteamusta ei heikennä kantajien väite siitä, että komission olisi kuulunut olettaa, että keskittyminen vähentyisi huomattavasti sen jälkeen, kun SFMI-Chronopost tuli markkinoille ja hankki itselleen erittäin suuren markkinaosuuden. Kantajat väittävät, että jos markkinoiden keskittyminen ei vähentynyt SFMI-Chronopostin markkinoille tulon jälkeen, se johtui siitä, että useiden toimijoiden poistuminen markkinoilta enemmän kuin kompensoi SFMI-Chronopostin markkinoille tulon. Tältä osin on korostettava, että Herfindahl-Hirschmann-indeksin pysyminen vakaana osoittaa, ettei kilpailu markkinoilla ole kokonaisuutena katsoen vähentynyt siitä huolimatta, että markkinoilta on poistunut pieniä toimijoita. Tämän perusteella voidaan tehdä se johtopäätös, että SFMI-Chronopostin tulolla markkinoille ei ole ollut kielteistä vaikutusta markkinoiden kokonaistilanteeseen, eikä tämän lisäksi ole näytetty toteen mitään syy-yhteyttä näiden toimijoiden markkinoilta poistumisen ja SFMI-Chronopostin toiminnan välillä. Lisäksi, kuten komissio on perustellusti todennut riidanalaisen päätöksen 133 perustelukappaleessa, kantelijat eivät ole osoittaneet, millä tavalla markkinoilla, joilla oli kaksi suurta toimijaa, oli vähemmän kilpailua kuin markkinoilla, joilla oli yksi ainoa hallitseva toimija, mikä oli Ranskassa ennen SFMI-Chronopostin markkinoille tuloa vallinnut tilanne.

138 Näin ollen, vaikka oletettaisiin, että riidanalaisen päätöksen tekohetken aikaisen SFMI-Chronopostin markkinaosuuden ja väitetyn rikkomisen välinen yhteys on näytetty toteen, komissio on voinut katsoa, että tämä pysyvä vaikutus ei ollut sen luonteinen, että sen johdosta yhteisöllä oli tarve tutkia kantelu, kun otetaan huomioon kokonaistilanne sellaisilla markkinoilla, joilla kilpailu ei ollut vähentynyt.

– Väitetyn rikkomisen vakavuus

139 Kantajat moittivat komissiota siitä, ettei se ole riidanalaisessa päätöksessä arvioinut väitetyn rikkomisen vakavuutta suuntaviivoissa määriteltyjen perusteiden mukaisesti.

140 Tältä osin on syytä muistaa, että komissiolla on harkintavaltaa määritellessään käsiteltäväkseen saatettuihin kanteluihin liittyviä prioriteetteja. Näin ollen, kun komissio toteaa päätöksessään, jossa kantelu hylätään yhteisön edun puuttumisen vuoksi, että rikkominen on päättynyt ja ettei pysyviä vaikutuksia ole, ja osoittaa ottaneensa huomioon niiden rikkomisten, joista kantelussa ilmoitetaan, keston ja vakavuuden, komissio voi hylätä kantelun, vaikka rikkomiset ovat jatkuneet kauan ja ne ovat hyvin vakavia, mikäli komissio ei tukeudu aineellisesti paikkansapitämättömiin tosiseikkoihin eikä ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä.

141 Se, että komissio on yhteisön etua arvioidessaan velvollinen ottamaan huomioon rikkomisen vakavuuden, ei pakota komissiota arvioimaan tätä vakavuutta suuntaviivoihin sisältyvien ”abstraktien” perusteiden mukaan.

142 Esillä olevassa asiassa komissio on ottanut riittävässä määrin huomioon väitetyn rikkomisen vakavuuden. Komissio on nimittäin katsonut riidanalaisen päätöksen 137 perustelukappaleessa, että ”siltä osin kuin ei ole todisteita siitä, että rikkominen on tosiasiallisesti johtanut nykyisten tai mahdollisten kilpailijoiden sulkemiseen pois markkinoilta, on vaikeaa väittää, että rikkominen on ollut poikkeuksellisen vakavaa, mikä oikeuttaisi perusteellisen tutkinnan sellaisen mahdollisen rikkomisen osalta, joka on päättynyt kauan sitten ja jolla ei ole ollut pysyviä vaikutuksia markkinoihin”. Tästä seuraa, että komissio on ottanut huomioon väitetyn virheellisen menettelyn ”konkreettisen” vakavuuden eli sen vaikutuksen markkinoihin. Toteamus, jonka mukaan ei ole todisteita siitä, että rikkominen olisi johtanut nykyisten tai mahdollisten kilpailijoiden sulkemiseen pois markkinoilta, ei koske ainoastaan pysyviä vaikutuksia vaan myös väitetyn virheellisen menettelyn aikaisia vaikutuksia. Vaikka riidanalaisen päätöksen 79 perustelukappaleessa komissio on maininnut ainoastaan, että vain vähän toimijoita poistui markkinoilta ”vuoden 1991” jälkeen, on todettava, että kantajat eivät ole väittäneet kohdassa, että komissio olisi jättänyt ottamasta huomioon vuosina 1986–1991 tapahtuneita markkinoilta poistumisia. Tämän lisäksi siinä vastauksessa, jonka asianosaiset antoivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisessa istunnossa esittämään kysymykseen, joka koski vuosina 1986–1991 mahdollisesti tapahtuneita markkinoilta poistumisia, nämä eivät ole ilmoittaneet, että kyseisiltä markkinoilta olisi poistunut muita yrityksiä kuin ne yritykset, joita komissio käsitteli siinä riidanalaisen päätöksen osassa, joka koski markkinoilta poistumisia.

143 Perusteluissaan, joiden päätteeksi se totesi, ettei pysyviä vaikutuksia ollut ja ettei yhteisöllä ollut tarvetta jatkaa kantelun tutkimista, komissio on ottanut huomioon väitetyn rikkomisen ominaispiirteet. Kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio olisi tukeutunut aineellisesti virheellisiin tosiseikkoihin tai ettei se olisi ottanut huomioon väitetyn virheellisen menettelyn vakavuutta.

144 Sen kantajien väitteen osalta, jonka mukaan komissio on jättänyt täysin huomiotta, että kantelun on tehnyt kyseessä olevien toimijoiden suuri enemmistö, on korostettava, että komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 128 perustelukappaleessa, että kantelijoiden lukumäärä ei ole koskaan kuulunut yhteisön edun arviointiperusteisiin ja että vääristymätön kilpailutilanne oli jo varmistettu. Kantajien tekemä viittaus edellä 14 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio 25.5.2000 annettuun tuomioon ei ole merkityksellinen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on nimittäin tämän tuomion 52 kohdassa todennut, että komission tehtävä on varmistaa kyseisillä markkinoilla toimivien ranskalaisten yksityisten toimijoiden suurta enemmistöä edustavan järjestön tekemän kantelun johdosta se, ettei kilpailutilanne ole vääristynyt. Tällä perusteella ei voida todeta, että kantelijoiden lukumäärä olisi sen luonteinen seikka, että sen johdosta kantelun tutkiminen oli yhteisön edun mukaista. On todettava, ettei komissio ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se on riidanalaisessa päätöksessä kiistänyt tämän perusteen.

145 Kantajien väite (ks. edellä 94 kohta), joka koskee kyseessä olevien markkinoiden yhteisön ulottuvuutta, tutkitaan ja hylätään toisen kanneperusteen kolmannen osan tutkimisen yhteydessä (ks. jäljempänä 158 kohta).

146 Tästä seuraa, että ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

147 Koska komissio ei ole tehnyt virhettä väitettyjen rikkomisten kestoa ja vakavuutta arvioidessaan, myös ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Virhe, jonka komissio on tehnyt katsoessaan, ettei se ole velvollinen ottamaan huomioon väitettyjen rikkomisten vakavuutta ja kestoa, ei ole voinut vaikuttaa päätöksen päätösosaan eikä voi siten johtaa siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaisi riidanalaisen päätöksen.

Kolmas kanneperuste, joka liittyy sen arvioimiseen ilmeisen ja tietoisen virheellisesti, mikä on komission tehtävä kansallisten tuomioistuinten tehtävään nähden, kun tutkitaan, liittyykö asiaan yhteisön etua

Riidanalaisen päätöksen tiivistelmä

148 Komissio muistuttaa riidanalaisen päätöksen 153 perustelukappaleessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tutkiessaan yhteisön edun asettamia vaatimuksia asiassa komissio voi ottaa huomioon sen, että kansallinen tuomioistuin tai kilpailuviranomainen tutkii sopimuksen tai menettelyn sallittavuutta EY 81 tai EY 82 artiklan nojalla (asia T-5/93, Tremblay ym. v. komissio, tuomio 24.1.1995, Kok. 1995, s. II-185, 62 kohta).

149 Komissio katsoo, että väitettyjen rikkomisten painopiste on Ranskassa, koska niiden vaikutukset rajoittuivat tosiasiallisesti tälle alueelle (riidanalaisen päätöksen 156 perustelukappale). Seuraavaksi komissio korostaa, että kantelijoilla on mahdollisuus esittää vaatimuksensa tuomioistuimissa ja Ranskan kilpailuviranomaisessa. Komissio katsoo, että asiaa on tarkoituksenmukaisinta käsitellä kansallisella tasolla (riidanalaisen päätöksen 159 perustelukappale).

Asianosaisten lausumat

150 Kantajat väittävät komission katsoneen virheellisesti, että väitettyjen rikkomisten painopiste oli Ranskassa ja että niiden vaikutukset rajoittuivat tälle alueelle. Kantajat väittävät, ettei komissio ole voinut jättää huomiotta Ranskan kilpailuneuvoston hyvin selkeää kannanottoa, jossa se katsottuaan, ettei sillä ole edellytyksiä käsitellä asiaa, toteaa tällä perusteella, että komission, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, olisi jatkettava asian tutkimista. Lykätessään vuodesta 1990 lähtien jatkuvasti asian käsittelyä kilpailuneuvosto on kantajien mukaan joka tapauksessa osoittanut, että tähän asiaan liittyy ehdottomasti yhteisön etu. Lisäksi tribunal de commerce de Paris on lykännyt kanteluun sisältyvän määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevan osan käsittelyä, millä myös se on kantajien mielestä osoittanut katsovansa, että komissiolla on paremmat edellytykset käsitellä tätä asiaa.

151 Komissio korostaa, että kantelu koskee Ranskan kansainvälisiä pikakuriirimarkkinoita ja niihin liittyvän tuotteen maantieteellisiä markkinoita on pidettävä kansallisina.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

152 Ensiksi on syytä korostaa, että asianosaiset ovat yksimielisiä siitä, ettei kantelu kuulu komission yksinomaiseen toimivaltaan. Kun komissiolla ja kansallisilla viranomaisilla on jaettu toimivalta, komissio ei ole velvollinen tutkimaan asiaa tai tekemään lopullista päätöstä siitä, onko kilpailusääntöjä rikottu kantajien väittämällä tavalla (ks. edellä 14 kohdassa mainittu asia UFEX ym. v. komissio, tuomio 25.5.2000, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

153 Tässä yhteydessä sen selvittäminen, onko Ranskan kilpailuneuvosto katsonut, ettei sillä ole edellytyksiä tutkia kantelua, ei ole merkityksellistä. Kyseinen neuvosto on komission tavoin toimivaltainen käsittelemään väitettyjä rikkomisia koskevaa kantelua, ja Ranskan tuomioistuimet ovat toimivaltaisia myöntämään vahingonkorvauksia niissä tapauksissa, joissa EY 82 artiklaa on rikottu. Kantajien väite siitä, että niiden tilanne voidaan rinnastaa siihen tilanteeseen, jossa komissiolla on yksinomainen toimivalta, on hylättävä. Jos kantajat eivät ole tyytyväisiä siihen, miten kilpailuviranomaiset tai kansalliset tuomioistuimet ovat ottaneet niiden oikeudet huomioon, niiden on itse ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin näissä elimissä tai otettava selvää niiden käytettävissä olevista kansallisista oikeussuojakeinoista. Se, että kansalliset viranomaiset tai kansalliset tuomioistuimet ovat subjektiivisesti sillä kannalla, että komissiolla on paremmat edellytykset käsitellä asiaa, ei ole sen luonteinen seikka – vaikka sen oletettaisiinkin pitävän paikkansa –, että komissio on sen vuoksi velvollinen jatkamaan kantelun käsittelyä ikään kuin asian käsittely kuuluisi sen yksinomaiseen toimivaltaan.

154 Siltä osin kuin kantajat viittaavat komission tiedonannon, joka koskee EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseen liittyvää yhteistyötä komission ja EU:n jäsenvaltioiden tuomioistuinten välillä, 12 ja 13 kohtaan (EUVL 2004, C 101, s. 54), on korostettava, että kyseisillä kohdilla pyritään välttämään, että kansallinen tuomioistuin tekee komission päätöksen vastaisen päätöksen. Jos kansallinen tuomioistuin keskeyttää menettelyn välttääkseen mahdollisen ristiriidan päätöksensä ja sen päätöksen välillä, jonka komissio aikoo tehdä, ja jos tämän jälkeen komissio päättää hylätä kantelun yhteisön edun puuttumisen vuoksi, kansallinen menettely aloitetaan uudelleen, kuten komissio perustellusti toteaa riidanalaisen päätöksen 160 perustelukappaleessa, jolloin asian ottamisen uudelleen käsiteltäväksi on tapahduttava viimeistään silloin, kun hylkääminen on lopullinen.

155 Tässä yhteydessä se kantajien tästä tiedonannosta tekemä tulkinta, jonka mukaan komissio on velvollinen asettamaan etusijalle jonkin asian, jos kansallinen tuomioistuin on keskeyttänyt asian käsittelyn, on hylättävä. Tämän tiedonannon 12 kohtaan sisältyy seuraava merkityksellinen lause: ”Komissio pyrkii puolestaan asettamaan etusijalle asiat, joissa se on päättänyt aloittaa komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 2 artiklan 1 kohdan mukaisen menettelyn ja jotka ovat tällä tavoin keskeytettyjen kansallisten menettelyjen kohteena erityisesti, jos näistä riippuu riita-asian ratkaisu.” On riittävää todeta, että kantajat eivät ole väittäneet, että komissio olisi päättänyt

aloittaa EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta 7.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 (EUVL L 123, s. 18) 2 artiklan 1 kohdan mukaisen menettelyn. Tämän artiklan 3 ja 4 kohdasta ilmenee, että selvittämisvaltuuksien käyttäminen tai kantelun hylkääminen eivät edellytä menettelyn aloittamista.

156 Kantajat yrittävät lisäksi nojautua siihen, että komissio on tehnyt yhteistyötä Ranskan kilpailuneuvoston kanssa ja tutustunut sen asiakirja-aineistoon. Tällainen yhteistyö ei ole kuitenkaan luonteeltaan sellaista, että se johtaisi komission yksinomaisen toimivallan syntymiseen, tai sellaista, että sen perusteella voitaisiin ennakoida, mikä on komission päätös siitä, liittyykö asiaan yhteisön etua.

157 Sen kantajien väitteen osalta, jonka mukaan komissio on katsonut virheellisesti, että väitettyjen rikkomisten painopiste oli Ranskassa ja että rikkomisten vaikutukset rajoittuivat tälle alueelle, on todettava, että komissio ei tukeudu yhteisön etua koskevissa perusteluissaan ainoastaan painopistettä koskevaan kriteeriin tai siihen seikkaan, että asia on saatettu käsiteltäväksi ranskalaisissa tuomioistuimissa. Komissio näyttää ensin toteen, että väitetyt rikkomiset olivat lakanneet ja että pysyviä vaikutuksia ei ollut, ja sen jälkeen arvioidessaan yhteisön tarvetta ryhtyä toimenpiteisiin kantelun johdosta tarkastelee useita seikkoja. Komission toteamus siitä, että väitettyjen rikkomisten vaikutukset rajoittuivat tosiasiallisesti Ranskan alueelle, ei ole komission perustelujen kannalta olennainen seikka. Komissio ei ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä ottaessaan yhteisön etua arvioidessaan huomioon sen seikan, että väitettyjen rikkomisten vaikutukset ilmenivät ennen kaikkea Ranskassa ja että kantelijoilla oli mahdollisuus esittää vaatimuksensa Ranskan tuomioistuimissa. Näin ollen ei ole välttämätöntä ratkaista sitä kysymystä, ”rajoittuivatko” vaikutukset esillä olevassa asiassa tosiasiallisesti Ranskan alueelle.

158 Tässä yhteydessä on hylättävä myös se kantajien väite, että kyseessä olevilla markkinoilla oli yhteisön laajuinen ulottuvuus (ks. edellä 94 kohta). Mikäli komissiolla ja

kansallisilla kilpailuviranomaisilla on toimivaltaa, jonka ne jakavat keskenään, tiettyjen markkinoiden yhteisön ulottuvuus ei ole sen luonteinen seikka, että se velvoittaisi komission toteamaan, että rikkomisella on tietty vakavuusaste tai että tiettyyn asiaan liittyy yhteisön etua.

159 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa on hylättävä.

Neljäs kanneperuste, joka liittyy siihen, että viitatessaan riidanalaisen päätöksen 167 perustelukappaleessa asian valtiontukia koskevaan osaan, kun se perustelee yhteisön edun väitetyn puuttumisen vuoksi tekemäänsä hylkäämistä, komissio rikkoo yhteisön toimielinten ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän mielen ja lojaalin yhteistyön periaatteita (EY 10 artikla)

Riidanalaisen päätöksen tiivistelmä

160 Riidanalaiseen päätökseen sisältyvät seuraavat huomautukset siltä osin kuin niillä on merkitystä ensimmäisen kanneperusteen neljännen osan ja toisen kanneperusteen kannalta.

161 Komissio käsittelee riidanalaisen päätöksen 162–168 perustelukappaleessa vaatimusten mukaisen tutkinnan laajuutta ja sen todennäköisyyttä, että rikkomisen todetaan tapahtuneen. Tältä osin komissio toteaa, että voidakseen esillä olevassa asiassa näyttää toteen määräävän markkina-aseman väärinkäytön, sen on selvitettävä, olivatko Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille alihankintana suorittamista infrastruktuuripalveluista perimät maksut vähintään yhtä suuria kuin näiden palvelujen tarjoamiseen liittyvät lisäkustannukset (eli kustannukset, jotka liittyvät ainoastaan tietyn palvelun tarjoamiseen ja joita ei ole enää olemassa siitä hetkestä lähtien, kun mainittua palvelua ei tarjota). Lisäksi komissio toteaa, että tämä selvittäminen edellyttää niiden lisäkustannusten arviointia, joita Ranskan postilaitokselle

on aiheutunut kustakin infrastruktuuripalvelusta, jonka se on suorittanut SFMI-Chronopostille väitetyn rikkomisen aikana. Kun otetaan huomioon se, ettei Ranskan postilaitoksella ollut yksityiskohtaista analyyttistä kirjanpitoa, joka olisi kattanut sen toiminnan ajanjaksona 1986–1991, komission mukaan on ”erittäin vaikeaa suorittaa [tätä arviointia] oikeudellisesti riittävän tarkasti” (riidanalaisen päätöksen 164 perustelukappale).

162 Siihen kantajien väitteeseen, jonka mukaan Ranskan Cour des comptes (tilintarkastustuomioistuin) on arvioinut ja tarkastanut Ranskan postilaitoksen tilejä vuosilta 1991–2002, komissio toteaa vastaukseksi, että ”on kuitenkin poissuljettua, että tällaisesta kirjanpidon tarkastamisesta, joka on epäilemättä asiaankuuluvaa ja riittävää, jotta kyseinen tuomioistuin voi harjoittaa sille kuuluvaa julkisten varojen valvontatehtävää, seuraa se, että komissio voi näyttää toteen EY 82 artiklan rikkomisen oikeudellisesti riittävällä tavalla” (riidanalaisen päätöksen 165 perustelukappale).

163 Riidanalaisen päätöksen 167 perustelukappaleessa komissio toteaa seuraavaa:

”Komission on joka tapauksessa tarkasteltava sitä, onko Ranskan postilaitos ristiinsubventoinut tytäryhtiötään Chronopostia valtion tuki[iin liittyvässä] asiassa (joka on parhaillaan muutoksenhaun kohteena [ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa]). Näissä olosuhteissa 82 artiklaa koskeva tarkastelu tarkoittaisi komission kannalta työn tekemistä toiseen kertaan.” Komissio katsoo, että ristiinsubventointia on tarkoituksenmukaisempaa arvioida valtiontukisääntöjen yhteydessä, koska tässä arvioinnissa voidaan käsitellä kaikki ilmoitetut menettelytavat, muun muassa vero- ja tullietuudet, joista SFMI-Chronopost on saattanut hyötyä.

Asianosaisten lausumat

164 Kantajat väittävät, että komissio perustaa sen, että se yhteisön edun puuttumisen takia hylkää kantelun, siihen seikkaan, että sen on joka tapauksessa kantelun valtiontukea

koskevassa osassa tutkittava se, onko ristiinsubventointia tapahtunut. Tämä on ainoa tulkinta, joka voidaan tehdä riidanalaisen päätöksen 167 perustelukappaleesta. Jos komissio olisi halunnut väittää, että sen on tutkittava tämä kysymys vain, jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa vuonna 1997 tehdyn päätöksen EY 87 ja EY 88 artiklan nojalla, tällainen väite olisi ollut täysin merkityksetön perusteltaessa kantelun hylkäämistä yhteisön edun puuttumisen vuoksi. Kantajat katsovat, että tällaisen perustelun esittäessään komissio poikkeaa siitä, mitä se on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa edellä 21 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio, jossa annettiin tuomio 14.12.2000, ja edellä 23 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio, jossa annettiin tuomio 7.6.2006.

165 Näin ollen riidanalaisen tuomion 167 perustelukappaleessa esitetyt komission perustelut merkitsevät kantajien mukaan vilpittömän mielen periaatteen ilmeistä rikkomista ja osoitusta epälojaalin yhteistyön tekemisestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kanssa ja näin ollen EY 10 artiklan, jota on oikeuskäytännössä tulkittu siten, että sitä sovelletaan myös toimielinten välisiin suhteisiin, rikkomista.

166 Komission päättely, jossa se perustelee hylkäävää päätöstään tulevalla ja hypoteettisella tapahtumalla (sillä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa valtion tukien osalta tehdyn päätöksen, joka on riitautettu sen asian yhteydessä, joka johti edellä 23 kohdassa mainitussa asiassa UFEX ym. v. komissio annetun tuomion antamiseen 7.6.2006), ei ole oikeudellisesti pätevä.

167 Komissio kiistää kantajien väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

168 Aluksi on todettava, että kantajien väitteisiin sisältyy ristiriita. Yhtäältä kantajat väittävät, että komissio on katsonut riidanalaisen päätöksen 167 perustelukappaleessa,

että sen on tutkittava joka tapauksessa ristiinsubventointikysymys valtiontukiasian yhteydessä, eikä ainoastaan siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa vuonna 1997 tehdyn tätä asiaa koskevan päätöksen. Toisaalta kantajat väittävät, että komissio perusti riidanalaisen päätöksen tulevaan ja hypoteettiseen tapahtumaan eli siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa vuonna 1997 tehdyn päätöksen.

169 Riidanalaiseen päätökseen sisältyvä komission väite, jonka mukaan ”komission on joka tapauksessa tarkasteltava sitä, onko Ranskan postilaitos ristiinsubventoinut tytäryhtiötään Chronopostia valtion tuki[iin liittyvässä] asiassa (joka on parhaillaan muutoksenhaun kohteena [ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa])”, ei voi kuitenkaan missään nimessä merkitä sitä, että komissio jatkaa valtiontukiasian tutkimista siinäkin tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa päätöksen, jossa todetaan, että kyseessä ei ole valtiontuki. Tämä lause tarkoittaa ainoastaan sitä, kuten komissio perustellusti korostaa, että se, onko ristiinsubventointia tapahtunut, kuuluu kantelun valtiontukeen liittyvään osaan ja sitä on näin ollen tarkasteltava tässä yhteydessä.

170 Komission oli mahdollista tehdä päätös siitä, että ristiinsubventointia käsitellään yksinomaan valtiontukeen liittyvässä kantelun osassa. Komissio on ensinnäkin todennut riidanalaisessa päätöksessä, että rikkominen on päättynyt ja ettei sillä ole ollut pysyviä vaikutuksia, ja on sen jälkeen asiaan liittyvää yhteisön etua arvioidessaan tarkastellut useita seikkoja. Komissio on todennut, ettei yhteisöllä ollut tarvetta jatkaa kantelun tutkimista, vaikka väitettyihin rikkomisiin syyllistyminen olisi ollut todellista.

171 Komissio, joka ei ollut velvollinen näyttämään toteen sitä, oliko rikkominen tapahtunut, saattoi vedota siihen, että ristiinsubventointia käsiteltäisiin valtiontukiasian yhteydessä. Komission ei tarvinnut lykätä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevan asian käsittelyä, kunnes valtiontukiasiassa on annettu lopullinen tuomio, eikä sen tarvinnut toistaa vuonna 1997 tehdyn valtiontukipäätöksen perusteluja riidanalaisessa päätöksessä, joka käsitteli määräävän markkina-aseman

väärinkäyttöä koskevaa osaa. Tällainen toistaminen olisi tarkoittanut työn tekemistä kahteen kertaan, koska samoja kysymyksiä käsiteltäisiin kahdessa samanaikaisessa asiassa, jos päätös kantelun hylkäämisestä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevilta osin riitautettaisiin.

172 Lisäksi se, onko ristiinsubventointia tapahtunut, ei ole ratkaiseva seikka niissä perusteluissa, jotka komissio esittää riidanalaisessa päätöksessä, koska se on kieltänyt yhteisön edun olemassaolon muiden syiden perusteella. Viittausta siihen, että ristiinsubventointikysymystä tarkastellaan valtiontukiasian yhteydessä, ei voida pitää vilpitöntä mieltä tai yhteisön toimielinten välistä lojaalia yhteistyötä koskevien periaatteiden rikkomisena. Kuten komissio on perustellusti korostanut, kyse ei ole edes sellaisesta väittämästä, johon komissio tukeutuisi perusteluissaan.

173 Tästä seuraa, että ensimmäisen kanneperusteen neljäs osa on hylättävä, samoin kuin ensimmäinen kanneperuste kokonaisuudessaan.

2. *Toinen kanneperuste, joka koskee perustelujen ristiriitaisuutta riidanalaisen päätöksen kahden olennaisen seikan osalta*

Asianosaisten lausumat

174 Kantajien mielestä riidanalaista päätöstä rasittavat perustelujen puuttuminen ja perustelujen ristiriitaisuus, millä on vaikutusta päätöksen perustelujen erääseen olennaiseen seikkaan.

175 Kantajat korostavat, ettei riidanalaisen päätöksen 165 perustelukappaleeseen sisältyvä komission väite ole perusteltu, kun siinä väitetään, että on suljettu pois, että tällaisesta Ranskan Cour des comptesin suorittaman tilinpidollisen tarkastuksen kaltaisesta tarkastuksesta seuraisi se, että komissio voi siten näyttää toteen EY 82 artiklan rikkomisen oikeudellisesti riittävällä tavalla. Kantajien mielestä komissio ei ole selittänyt millään tavoin sitä, miksi se väittää niiden laskelmien, jotka komission olisi pitänyt tehdä, ja niiden laskelmien, jotka Ranskan Cour des comptes on tosiasiallisesti suorittanut, eroavan toisistaan.

176 Lisäksi kantajat katsovat, että riidanalaisessa päätöksessä on kaksinkertainen ristiriita. Yhtäältä komissio myöntää riidanalaisen päätöksen 167 perustelukappaleessa (ks. edellä 163 kohta), toisin kuin saman päätöksen 164 perustelukappaleessa (ks. edellä 161 kohta), että se kykenee selvittämään täysin Ranskan postilaitoksen kustannusten kattamisasteen. Toisaalta komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 167 perustelukappaleessa, toisin kuin saman päätöksen 164 perustelukappaleessa, että syy siihen, ettei se selvittänyt Ranskan postilaitoksen kustannusten kattamisastetta EY 82 artiklan kannalta, ei ollut se, ettei tämä selvittäminen olisi ollut sille mahdollista, vaan pikemminkin se, että se olisi tarkoittanut komissiolle saman työn tekemistä kahteen kertaan, sillä komissio on todennut, että sen on tehtävä tämä selvitys kantelun valtiontukea koskevan osan yhteydessä. Kantajat katsovat, että tästä aiheutuu perustelujen puuttumiseen rinnastettava ristiriita.

177 Komissio kiistää kantajien väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

178 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission on asian tutkimisen jatkamista koskevaa yhteisön etua arvioidessaan otettava huomioon yksittäistapauksen olosuhteet ja erityisesti sen käsiteltäväksi saatetussa kantelussa sille esitetyt tosiseikat ja oikeudelliset seikat. Täyttääkseen parhaalla mahdollisella tavalla tehtävänsä valvoa EY 81 ja EY 82 artiklan noudattamista komission on erityisesti punnittava sitä, mikä

on väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen merkitys yhteismarkkinoiden toiminnan kannalta, kuinka todennäköisesti kilpailusääntöjen rikkomisesta saadaan hankittua näyttö ja miten laajoja tarpeelliset tutkimukset olisivat (asia T-24/90, Automec v. komissio, tuomio 18.9.1992, Kok. 1992, s. II-2223, Kok. Ep. XVIII, II-065, 86 kohta; edellä 148 kohdassa mainittu asia Tremblay ym. v. komissio, tuomion 62 kohta ja yhdistetyt asiat T-185/96, T-189/96 ja T-190/96, Riviera Auto Service ym. v. komissio, tuomio 21.1.1999, Kok. 1999, s. II-93, 46 kohta).

179 Näin ollen vaikeudet näyttää rikkominen toteen oikeudellisesti riittävällä tavalla sellaisen päätöksen tekemiseksi, jossa rikkominen todetaan, on sellainen seikka, joka voidaan ottaa huomioon yhteisön edun arvioimisen yhteydessä.

180 Esillä olevassa asiassa kantajat eivät kiistä niitä riidanalaisen päätöksen 164 ja 165 perustelukappaleeseen sisältyviä toteamuksia, joiden mukaan kustannusten kattamisasteen laskemiseksi SFMI-Chronopostin tilit olisi pitänyt selvittää kokonaisuudessaan vuodesta 1986 lähtien ja että Ranskan postilaitoksella ei ollut yksityiskohtaista analyyttistä kirjanpitoa, joka olisi kattanut sen toiminnan ajanjaksona 1986–1991 (joskin kantajat mainitsevat, että yksityiskohtaisen analyyttisen kirjanpidon puute jatkui ainakin vuoteen 2001 asti).

181 Komission perustelu, jonka mukaan Ranskan Cour des comptesin suorittaman tarkastuksen kaltaisesta tarkastuksesta ei voi seurata, että komissio voisi sitä kautta näyttää toteen EY 82 artiklan rikkomisen oikeudellisesti riittävällä tavalla, on riittävän hyvin perusteltu, koska komissio viittaa siihen, että Cour des comptesille kuuluva tehtävä eli julkisten varojen käytön valvonta ja komissiolle kuuluva tehtävä sen tutkiessa, onko tällainen rikkominen tapahtunut, poikkeavat toisistaan. Ei ole nimittäin selvää, miksi Cour des comptesin olisi pitänyt osana sille kuuluvaa julkisten varojen käytön valvontatehtävää arvioida kustakin Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille suorittamasta infrastruktuuripalvelusta aiheutunut lisäkustannus.

182 Kantajat ovat toimittaneet pelkästään Ranskan Cour des comptesin laatiman tiivistelmän ja yhden sivun kertomuksen. Sen, että kantajat antavat internetsivuston osoitteen, jossa kertomus on julkaistu, ei voida katsoa vastaavan täydellisen kertomuksen esittämistä. Joka tapauksessa kantajat eivät ole täsmentäneet, miltä muilta osin tästä kertomuksesta voi ilmetä, että Cour des comptesin suorittaman tarkastuksen kaltainen tarkastus osoittaa riittävällä tavalla EY 82 artiklan rikkomisen. Asiakirja-aineistoon liitetystä yksisivuisesta asiakirjasta ilmenee, että Cour des comptes on laskenut analyyttisen kirjanpidon perusteella sisäisen toimijan harjoittaman pakettitoiminnan tuloksen olleen negatiivinen ajanjaksona 1998–2002. Cour des comptes ei ole kuitenkaan esittänyt näin suoritetun laskelman yksityiskohtia. Näissä olosuhteissa komissio saattoi perustellusti olettaa, että vastaavat laskelmat eivät riitä näyttämään toteen EY 82 artiklan rikkomista. Lisäksi Cour des comptes on täsmentänyt, että pakettitoiminnan tulos on ollut tiedossa vasta viime aikojen osalta, koska tätä toimintaa ei ollut erotettu postitoiminnasta ennen vuotta 1998. Komission olisi kuitenkin pitänyt selvittää tilit ajanjaksolta 1986–1991 eli ajanjaksolta, jolloin Ranskan postilaitoksella ei ollut yksityiskohtaista analyyttistä kirjanpitoa. Vaikka, kuten kantajat väittävät, Cour des comptesin suorittaman tarkastuksen kaltainen tarkastus olisi riittänyt EY 82 artiklan rikkomisen toteen näyttämiseen, ei ollut liioiteltua sanoa, että se olisi ollut tehtävänä ”erittäin vaikea” suorittaa ajanjaksolta 1986–1991 (riidanalaisen päätöksen 164 perustelukappale).

183 Komissiolle oli mahdollista tehdä sellainen päätös, että sen sijasta, että se lykkää asian käsittelyä, kunnes yhteisön tuomioistuimet ovat antaneet lopullisen tuomion valtiontukiasiassa, se hylkää kantelun määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevan osan yhteisön edun puuttumisen vuoksi vedoten yhtenä osatekijänä muun muassa siihen, että on vaikeaa näyttää toteen, että ristiinsubventointia on tapahtunut. Lisäksi, kuten komissio korostaa, tältä osin ei ole kyse sen esittämiin perusteluihin sisältyvästä olennaisesta seikasta.

184 Kantajien esittämän väitetyn ristiriidan osalta on riittävää todeta, että sanamuoto ”erittäin vaikea” ei tarkoita ”mahdotonta”, kuten komissio perustellusti korostaa. Riidanalaisen päätöksen 164 ja 167 perustelukappaleen välillä ei ole siten ristiriitaa.

185 Näin ollen toinen kanneperuste on hylättävä.

3. *Kolmas kanneperuste, joka liittyy kantelun EY 86 artiklaa, EY 82 artiklaa, EY 3 artiklan 1 kohdan alakohta ja EY 10 artiklaa koskevan osan hylkäämisen yhteydessä tehtyihin useisiin oikeudellisiin virheisiin*

Asianosaisten lausumat

186 Kantajat kertovat ilmoittaneensa kantelussa paitsi menettelyistä, joihin Ranskan postilaitos on syyllistynyt EY 82 artiklan osalta, myös niistä Ranskan valtion toteuttamista toimista, joilla pyrittiin edistämään lainvastaisia menettelyjä. Etuoikeutettujen tullimenettelyjen ja veroetuuksien kaltaiset valtion toteuttamat toimet olivat toimenpiteitä, joilla pyrittiin edistämään Ranskan postilaitoksen määräävän markkina-aseman laajenemista peruspostipalvelujen markkinoiden alalta pikakuriirimarkkinoiden alalle SFMI-Chronopostille myönnettyjen etuuksien avulla.

187 Kantajien mukaan komissio on tältä osin rikkonut kuulemisesta tietyissä perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan mukaisissa menettelyissä 22.12.1998 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2842/98 6 artiklaa (EYVL L 354, s. 18) tukeutuessaan riidanalaisen päätöksen 46 perustelukappaleessa perusteisiin, joiden osalta kantelijoita ei ole kuultu. Lisäksi komissio on kantajien mukaan rikkonut sääntöjä, jotka koskevat EY 86 artiklan, EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohdan sekä EY 10 artiklan ja EY 82 artiklan yhdistettyä soveltamista todetessaan riidanalaisen päätöksen 46 perustelukappaleessa, että kyseessä olevat toimenpiteet eivät kuulu EY 86 artiklan ja EY 82 artiklan yhdistetyn soveltamisen alaan, koska ne kuuluvat komission mukaan kyseisessä jäsenvaltiossa ”julkisen vallan” käyttämisen alaan. Lopuksi kantajat väittävät, että riidanalainen päätös on ristiriidassa niiden oikeussääntöjen kanssa, jotka koskevat yhteisön edun arvioimista EY 86 artiklaan, EY 82 artiklaan, EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohdan ja EY 10 artiklaan perustuvan kantelun hylkäämisen yhteydessä ja toissijaisesti ne väittävät, ettei päätös ole tältä osin perusteltu.

188 Komissio väittää, ettei tätä kanneperustetta voida ottaa tutkittavaksi, ja vetoaa asiassa C-141/02 P, komissio vastaan max.mobil, 22.2.2005 annettuun tuomioon (Kok. 2005, s. I-1283, jäljempänä asia max.mobil).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

189 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 86 artiklan 3 kohdan sanamuodosta ja kaikkien tämän artiklan sisältämien määräysten tarkoituksesta seuraa kuitenkin, ettei komission tarvitse ryhtyä näissä määräyksissä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, sillä yksityiset oikeussubjektit eivät voi vaatia komissiota ottamaan kantaa tietyllä tavalla. Päätös, jossa komissio ilmoittaa, ettei se ryhdy toimenpiteisiin sellaisen kantelun johdosta, jossa sitä kehotetaan ryhtymään toimenpiteisiin EY 86 artiklan 3 kohdan nojalla, ei ole siis kannekelpoinen toimi, josta voitaisiin nostaa kumoamiskanne (ks. edellä 188 kohdassa mainittu asia max.mobil, tuomion 69 ja 70 kohta ja asia C-171/05 P, Piau v. komissio, määräys 23.2.2006, 53 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

190 Kantajien esittämät perusteet, jotka liittyvät väitettyihin menettelyeroihin esillä olevan tapauksen ja asiassa max.mobil annettuun tuomioon johtaneen tapauksen välillä, eivät ole merkityksellisiä.

191 Sen väitteen osalta, jonka mukaan kantajat ovat esittäneet kantelunsa kokonaisuudessaan asetuksen N:o 17 3 artiklan 2 kohdan nojalla ja komissio on suhtautunut siihen tämän mukaisesti, on todettava, että kantelijalla, joka esittää kantelun epäasianmukaisen oikeudellisen perustan nojalla, ei voi tämän perusteella olla oikeutta nostaa kannetta komission päätöksestä jättää jäsenvaltiota vastaan nostetun kantelun tutkiminen silleen. Asetusta N:o 17 ei sovelleta EY 86 artiklaan (edellä 188 kohdassa mainittu asia max.mobil, tuomion 71 kohta). Sama pätee perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1), joka tuli voimaan 1.5.2004. Vaikka komissio on pitänyt kantelua kokonaisuudessaan asetuksen N:o 17 3 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvana kanteluna, tämä ei voi muuttaa

oikeudellista asetelmaa. Joka tapauksessa virhe, jonka komissio on mahdollisesti tehnyt asiassa sovellettavan oikeudellisen perustan osalta, ei voi olla omiaan johtamaan siihen, että kantelijalla on oikeus saattaa yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi kanne, joka on nostettu sellaisen kantelun hylkäämistä vastaan, jossa komissiota kehotetaan toimimaan EY 86 artiklan 3 kohdan nojalla.

192 Lisäksi kantajat korostavat, että ne eivät ole saattaneet komission käsiteltäväksi kantelua pelkästään sillä perusteella, että Ranskan tasavalta on rikkonut EY 86 artiklaa, vaan myös sillä perusteella, että Ranskan postilaitos on syyllistynyt EY 82 artiklan itsenäiseen rikkomiseen ja Ranskan tasavalta EY 86 artiklan, EY 82 artiklan, EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohta ja EY 10 artiklan yhdistettyä soveltamista koskevien sääntöjen rikkomiseen. Tältä osin on korostettava sitä, ettei kantelu, joka johti asian max.mobil vireilletuloon, perustunut myöskään pelkästään EY 86 artiklan rikkomiseen vaan EY 82 artiklan luettuna yhdessä EY 86 artiklan 1 kohdan kanssa rikkomiseen (edellä 188 kohdassa mainittu asia max.mobil, tuomion 4 kohta). EY 86 artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, että tätä määräystä on tarkasteltava aina yhdessä toisen perustamissopimuksen määräyksen kanssa. Sen lainauksen osalta, joka koskee EY 10 artiklaa luettuna yhdessä EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohta kanssa, komissio on riidanalaisen päätöksen 170 perustelukappaleessa korostanut perustellusti sitä, että EY 86 artikla on lex specialis. Pelkästään se, että viitataan näihin määräyksiin, joissa jäsenvaltioiden velvollisuudet määritellään yleisesti, ei voi olla sen luonteinen seikka, että se antaa kantelijalle oikeuden kanteen nostamiseen EY 86 artiklan soveltamisalaan kuuluvia päätöksiä vastaan.

193 Se, että kantelijoiden tekemä kantelu koskee samalla sekä jäsenvaltiota että yritystä, ei voi myöskään antaa niille oikeutta riitauttaa päätöstä siltä osin kuin se koskee jäsenvaltiota vastaan tehtyä kantelua. Koska komission ei tarvinnut ryhtyä toimenpiteisiin EY 86 artiklan nojalla, on ilmeistä, etteivät yksityishenkilöt voi velvoittaa komissiota yhdistämään yhtä jäsenvaltiota vastaan tehtyä kantelua ja yritystä vastaan tehtyä kantelua.

194 Lisäksi kantajat väittävät, ettei komissio ole koskaan kiistänyt sitä, että asetus N:o 2842/98 ja sittemmin asetus N:o 773/2004 soveltuvat täysin tähän yhteyteen. Kantajat korostavat komission ilmoittaneen riidanalaisessa päätöksessä, ettei se aikonut jatkaa kantelun perusteellisempaa tutkintaa EY 86 artiklan, EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohta ja EY 10 artiklan osalta samoista syistä kuin yhteisön etu ei edellyttänyt perusteellisempien tutkimusten jatkamista EY 82 artiklan osalta. Tältä osin on riittävää todeta, että näitä asetuksia ei sovelleta EY 86 artiklan osalta, eikä tämän artiklan osalta sovelleta myöskään asetuksia N:o 17 ja N:o 1/2003, ja ne eivät muutu tämän artiklan soveltamisalaan kuuluviksi pelkästään sen vuoksi, että komissio on saattanut katsoa, että sen on sovellettava niitä (ennen edellä 188 kohdassa mainitussa asiassa max.mobil annetun tuomion julistamista). Lisäksi se, että komissio on maininnut syyt, joiden vuoksi se ei aikonut ryhtyä toimenpiteisiin kantelun johdosta, ei ole sen luonteinen seikka, että se muuttaisi päätöksen tämän osan, joka ei ole kannekelpoinen toimi, oikeudellista luonnetta. Myöskään se seikka, ettei komissio ole tehnyt eroa riidanalaisen päätöksen eri osa-alueiden välille ilmoittaessaan kantelijoille, että niillä on oikeus kanteen nostamiseen, ei muuta toimen oikeudellista luonnetta.

195 Se kantajien väite, jonka mukaan esillä olevan asian menettelyllinen tilanne voidaan rinnastaa tilanteeseen, joka johti asiassa Rendo ym. vastaan komissio 19.10.1995 annetun tuomion antamiseen (C-19/93 P, Kok. 1995, s. I-3319), on hylättävä. Tähän on todettava, että edellä mainittu kantelu koskee yksinomaan yrityksiä eikä jäsenvaltiota ja ettei EY 86 artikla ollut oikeudellinen perusta kantelulle. Komissio on tarkastellut vain edellä mainitun kantelun tutkimisen yhteydessä sitä, onko EY 86 artiklan 2 kohta esteenä EY 81 artiklan 1 kohdan soveltamiselle. Näin ollen menettelyn kannalta tilanne ei ollut sama kuin esillä olevassa asiassa.

196 Tästä seuraa, että kolmas kanneperuste on jätettävä tutkimatta.

197 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

198 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Tästä huolimatta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi työjärjestyksensä 87 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, jos siihen on erityisiä syitä.

199 Esillä olevassa asiassa kanne on hylättävä, ja väliintulijoiden tavoin komissio on katsonut, että kantajat tulisi velvoittaa maksamaan oikeudenkäyntikulut. On kuitenkin otettava huomioon, että komissio on tulkinnut riidanalaisessa päätöksessä velvollisuuksiaan virheellisesti väittäessään, että sen ei tarvinnut arvioida väitettyjen rikkomisten vakavuutta ja kestoa (ks. edellä 76 kohta). Vaikka tämä virhe ei ole voinut vaikuttaa päätöksen päätösosaan eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi siis sen vuoksi kumota riidanalaista päätöstä (ks. edellä 147 kohta), virhe oli kuitenkin sellainen, että kantajat saattoivat sen johdosta riitauttaa päätöksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että esillä olevan asian olosuhteissa on oikeudenmukaista määrätä, että komission on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.

200 Työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisessä virkkeessä määrätään, että asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli tätä vaatii peruuttamista koskevissa huomautuksissaan. Koska esillä olevassa asiassa CRIE on peruuttanut kanteensa, komissio on vaatinut, että CRIE korvaa sen oikeudenkäyntikulut. Edellä mainitun artiklan toisen virkkeen mukaan kanteensa peruuttavan pyynnöstä vastapuoli velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos se vastapuolen menettelyn vuoksi katsotaan kohtuulliseksi. Esillä olevassa asiassa tätä toista virkettä ei voida soveltaa, koska CRIE ei ole esittänyt oikeudenkäyntikuluja koskevaa vaatimusta peruuttamista koskevassa kirjeessään. Näin ollen CRIE on velvoitettava korvaamaan yhdeksi neljäsosa komission oikeudenkäyntikuluista.

201 Väliintulijoiden oikeudenkäyntikulujen osalta on todettava, että ne eivät ole esittäneet oikeudenkäyntikuluja koskevaa vaatimusta CRIE:n peruutettua kanteensa. Työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan mukaan kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan, jollei oikeudenkäyntikulujen korvaamista ole vaadittu. Näin ollen on määrättävä, että Chronopost ja Ranskan postilaitos korvaavat neljäsosan omista oikeudenkäyntikuluistaan. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajat on velvoitettava korvaamaan kolme neljäsosaa väliintulijoiden oikeudenkäyntikuluista, koska nämä ovat näin vaatineet.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) CRIE SA poistetaan kantajien luettelosta.

2) Kanne hylätään.

3) Union française de l'express (UFEX), DHL Express (Ranska) SAS ja Federal express international (Ranska) SNC vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne velvoitetaan lisäksi korvaamaan kolme neljäsosaa Chronopost

SA:n ja Ranskan postilaitoksen oikeudenkäyntikuluista. Chronopost ja Ranskan postilaitos vastaavat yhdestä neljäsosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan. CRIE vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan lisäksi korvaamaan yksi neljäsosa komission oikeudenkäyntikuluista. Komissio vastaa kolmesta neljäsosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Pirrung Forwood Pelikánová

Julistettiin Luxemburgissa 12 päivänä syyskuuta 2007.

E. Coulon J. Pirrung

kirjaaja jaoston puheenjohtaja

Sisällys

Asian tausta ..... II - 3406

1. Oikeusriidan asianosaiset ..... II - 3406

2. 21.12.1990 tehty kantelu ..... II - 3408

3. 10.3.1992 päivätty komission kirje ..... II - 3409

4. Päätös 30.12.1994 tehdyn kantelun hylkäämisestä ..... II - 3409

5. Kansalliset oikeudenkäynnit ..... II - 3410

6. Riidanalainen päätös ..... II - 3411

7. Kantelun valtiontukiosaa koskeva päätös ..... II - 3411

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset ..... II - 3413

Tutkittavaksi ottaminen ..... II - 3415

1. Asianosaisten lausumat ..... II - 3415

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 3417

Alustavat huomautukset ..... II - 3417

Ensimmäinen tutkimattajättämisperuste, jonka mukaan UFEX ei ole tehnyt kantelua II - 3418

Toinen tutkimattajättämisperuste, jonka mukaan Ranskan postilaitoksen perusoikeuksia on loukattu ..... II - 3419

Pääasia ..... II - 3422

1. Ensimmäinen kanneperuste, joka liittyy niiden oikeussääntöjen rikkomiseen, jotka koskevat sen arviointia, onko yhteisön edun mukaista jatkaa kantelun tutkimista .... II - 3422

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee 25.5.2000 annetun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion, jossa tehtiin johtopäätökset valitukseen 4.3.1999 annetusta yhteisöjen tuomioistuimen tuomiosta, ilmeisen virheellistä tulkintaa ..... II - 3423

Asianosaisten lausumat ..... II - 3423

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 3424

Toinen kanneperuste, joka koskee eräiden yhteisön edun määrittelyyn välttämättä liittyvien seikkojen ilmeisen virheellistä tulkintaa ..... II - 3429

Riidanalaisen päätöksen tiivistelmä ..... II - 3429

Asianosaisten lausumat ..... II - 3433

– Väitettyjen rikkomisten vakavuus ..... II - 3433

– Väitetyjen rikkomisten kesto ..... II - 3434

– Väitettyjen rikkomisten kilpailua vääristävien vaikutusten jatkuminen . II - 3435

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 3436

– Väitettyjen rikkomisten kesto ..... II - 3436

– Väitettyjen rikkomisten vaikutusten jatkuminen ..... II - 3443

– Väitetyn rikkomisen vakavuus ..... II - 3449

Kolmas kanneperuste, joka liittyy sen arvioimiseen ilmeisen ja tietoisen virheellisesti, mikä on komission tehtävä kansallisten tuomioistuinten tehtävään nähden, kun tutkitaan, liittyykö asiaan yhteisön etua ..... II - 3452

Riidanalaisen päätöksen tiivistelmä ..... II - 3452

Asianosaisten lausumat ..... II - 3453

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 3453

Neljäs kanneperuste, joka liittyy siihen, että viitatessaan riidanalaisen päätöksen 167 perustelukappaleessa asian valtiontukia koskevaan osaan, kun se perustelee yhteisön edun väitetyn puuttumisen vuoksi tekemäänsä hylkäämistä, komissio rikkoo yhteisön toimielinten ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän mielen ja lojaalin yhteistyön periaatteita (EY 10 artikla) ..... II - 3456

Riidanalaisen päätöksen tiivistelmä ..... II - 3456

Asianosaisten lausumat ..... II - 3457

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 3458

2. Toinen kanneperuste, joka koskee perustelujen ristiriitaisuutta riidanalaisen päätöksen kahden olennaisen seikan osalta ..... II - 3460

Asianosaisten lausumat ..... II - 3460

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 3461

3. Kolmas kanneperuste, joka liittyy kantelun EY 86 artiklaa, EY 82 artiklaa, EY 3 artiklan 1 kohdan alakohta ja EY 10 artiklaa koskevan osan hylkäämisen yhteydessä tehtyihin useisiin oikeudellisiin virheisiin ..... II - 3464

Asianosaisten lausumat ..... II - 3464

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 3465

Oikeudenkäyntikulut ..... II - 3468